

Konta Kontari

Animaliak Ezagutzen

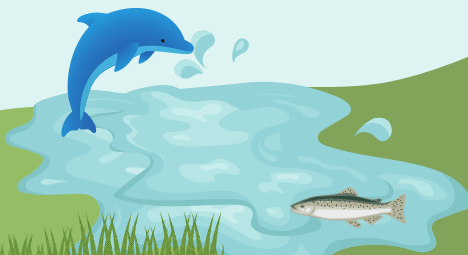
INTSEKTUAK

MUNDUKO ANIMALIAK

BASOKO ANIMALIAK

ITSAS ANIMALIAK

BASERRIKO ANIMALIAK

AURKIBIDEA

LIBURUXKAK

BASERRIKO ANIMALIAK

3

ITSAS ANIMALIAK

9

MUNDUKO ANIMALIAK

15

BASOKO ANIMALIAK

22

INTSEKTUAK

28

GALDERAK

BASERRIKO ANIMALIAK

32

ITSAS ANIMALIAK

39

MUNDUKO ANIMALIAK

46

BASOKO ANIMALIAK

54

INTSEKTUAK

61

YOUTUBEKO BIDEOTARAKO ESTEKAK

BASERRIKO ANIMALIAK

68

ITSAS ANIMALIAK

69

MUNDUKO ANIMALIAK

70

BASOKO ANIMALIAK

71

INTSEKTUAK

72

Konta Kontari

ANIMALIAK EZAGUTZEN

BASERRIKO ANIMALIAK

ARDIA

BEHIA

KATUA

POTTOKA

TXERRIA

Konta Kontari

ANIMALIAK EZAGUTZEN

ARDIA

KAIXO, ARDIA NAIZ.

Tamaina ertaineko animalia naiz. Ni beltza naiz. Nire familian badira zuriak direnak ere. Behin batean, paseotxo bat ematen ardi batzuekin topo egin nuen eta badakizue zer? Ardi basatiak, gizakiekin bizi ez direnak, marroiak dira.

Belarri handi eroriak ditut eta entzumen bikaina. Nire begiekin hainbat kolore bereizteko gai naiz: beltza, gorria, marroia, berdea, horia eta zuria. Beste kolore batzuk, ordea, ezin ditut ikusi: morea, laranja edo arrosa adibidez. Ile kizkurra dut. Gizakiek nire ileari artilea deitzen diote eta arropa egiteko erabiltzen dute. Nik ez dut adarrik, baina beste familietako ardi askok badituzte eta arrenak benetan ikusgarriak dira batzuetan.

ELIKADURA ETA OHITURAK

Belarra jatea pila gustatzen zait. Denbora asko ematen dut belarra ondo-ondo murtzikatzen. Taldekoa naiz, nire familia eta lagunekin egotea gustatzen zait. Bakarrik geratzen banaiz oso urduri jartzen naiz. Horregatik, gutako bat mugitzen denean, beste guztiek jarraitu egiten diogu azkar-azkar.

GIZAKIAK ETA NI

Euskal Herrian gutako familia ugari bizi gara. Agian gure izenak entzun dituzu: latxa, karrantzakoa edo sasia beste askoren artean. Hemengo gizakiek nire esnea hartzen dute. Horrekin gaztak eta postre ezberdin asko egiten dituzte: jogurta, mamia edo izokiak, adibidez.

Hara begira! Nire familia badoa. Beraiekin noa ba.

AZKEN GALDERAK

Probatu al duzu inoz ardi esnearekin egindako jogurta edo izozkia?

Hurrengora arte, agur.

ANIMALIAK EZAGUTZEN

BEHIA

KAIXO, BEHIA NAIZ.

Baserri batean jaio nintzen. Txahal gazte eta kementsua izan nintzen behi heldu bihurtu aurretik. Ugaztun handia naiz, pisutsua eta sendoa. Lau hanka ditut, buztan luzea eta buru handia. Adar luze eta zorrotzak ditut. Ile motza daukat. Ile luze-luzea duten senideak baditut. Nire ilea marroia da, baina besteena beltza, zuria edota marroi desberdinetakoa izan daiteke. Batzuek orbanak badituzte ere.

GAITASUNAK ETA ELIKADURA

Usaimena eta entzumena oso garatuak ditut. Eta begiak aurrean izan beharrean, alboetan ditudanez, gizakiak baino askoz ere gehiago ikusten dut. Horrela, nire atzean dagoena ikusi dezaket ia burua mugitu gabe. Belarjalea naiz eta egunean zortzi ordu ematen ditut elikatzen. Landan belarra jaten egotea atsegin dut. Ni emea naiz eta esnea ematen dut. Arra zezena deritzo eta ez du esnerik ematen. Zezena gauza pisutsuak garraiatzeko erabili izan dute gizakiek. Euskal Herrian adibidez, idi proba herri kirola da. Idiek, denbora mugatu batean, probarria ahalik eta urrutien eraman behar dute.

NI ETA GIZAKIAK

Ia mundu osoko baserri edo abeltegietan bizi gara. Gizakiak duela milaka urte hasi ziren gurekin bizitzen. Gure esnearekin gauza asko egin dituzte: jogurtak, gaztak, gurina edo izozkiak, besteak beste. Betizu arraza da Euskal Herriko behi arrazarik ezagunenetako bat. Ikusi duzu inoz horrelakorik?

Beno ba, belar freskoa usaintzen dut hor aurrean, nire gogokoena, agur!

AZKEN GALDERAK

Zein behi mota gustatzen zaizu gehien, ile laburrekoa ala ile luzekoa?
Behiak bezala, usaimen garatua duzu zuk?
Entzumena? Agian ikusmena?

Hurrengora arte, agur.

ANIMALIAK EZAGUTZEN

KATUA

KAIXO, KATUA NAIZ.

Etxe katua ondo esanda, gizakiekin bizi naizena. Ugaztunen artean, txikia naiz. Noski ni baino txikiagoak diren bestelako animaliak badira, baita ni baino askoz handiagoak direnak ere. Baina baserriko beste animalien aldean txikia naiz. Zaldia, behia, txerria edo txakurra ni baino handiagoak dira. Eta hala ere, animalia azkarra naiz, usaimen, entzumen da ikusmen garatuekin, beraz ehiztari aparta.

ITXURA ETA OHITURAK

Lau hanka ditut, begi txikiak eta iletsua den buztan luzea. Beste felidoak bezala atzapar luzeak ditut, gorputz indartsua eta malgutasun garatua, erreflexu handiekin. Horregatik, batzuetan nire mugimenduak ia ikustezinak dira gizakientzat. Lasai egoeta gustatzen zait. Eta deskantsatzeko beharra dut. Horrela, egunaren zati handi batean lo nago.

NIRE EMOZIOAK ADIERAZTEN

Gizakiek nire ahotsari marruka edo miuka esaten diote. Hala ere, nire sentimentuak adierazteko belarriak erabiltzen ditut. Lasai banago, belarriak tente ditut; alboetara okertutak baditut, mmmm... haserre nago. Eta belarriak beherantz eta atzera ditudanean, beldur naizela esan nahi du.

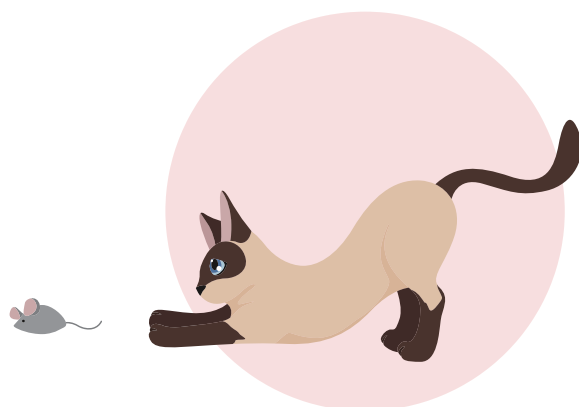
Animalia haragilajela naiz. Baserrietan oso lagungarria naiz saguak ehizatzen.

Baina orain deskantsatzeko ordua dut. Pixkatxo bat etzango naiz. Aguuuur.

AZKEN GALDERAK

Katuak belarriak atzerantz jartzen ditu, eta zuk, nola adierazten duzu beldur zarela? Ezagutu duzu inoz etxe-katuren bat? Nola zuen izena?

Hurrengora arte, agur.

ANIMALIAK EZAGUTZEN

POTTOKA

KAIXO, POTTOKA NAIZ.

Euskal Herrian jaio nintzen, haimaka hilabete amaren sabelan eman ondoren. Nire tamaina ertaina denez, ponia naizela diote gizakiek. Lau hanka eta buztan luze iletua ditut. Ni marroi iluna naiz, baina nire familian badira beltzak direnak ere. Sudur-zulo zabal eta ezpain lodiak ditut. Kalpatsa luzea dut buruan, begietara erortzen zaidana. Nire lepoa sendoa, luzea eta indartsua da eta nire belarriak mugikorrak, triangelu formakoak. Begi txikiak eta ilunak ditut. Berrehun kilografo inguruko pisua dut.

IZENAK ETA OHITURAK

Ni bizi naizen eremuan pottoka esaten didate. Baina beste leku batzuetan izen ezberdinak jasotzen ditut: ordunteko behorra, xamalko, basa-behorrak, zaldi txikiak edo potxa, besteak beste. Landa eremuetan bizitzeko gustatzen zait, irakin freskoa jan ahal izateko. Basoetan paseatzeko ere gustatzen zait.

IRAGANA ETA ETORKIZUNA

Nire arbasoak duela milaka urtetik bizi izan dira lur honetan modu basatian, gizakiek hezi zituzten arte. Haien marrazki ugari agertu dira Euskal Herriko hainbat leizetan. Adibidez, Ekaingo leizean daudenak. Hauek oso ezagunak dira! Gero eta pottoka gutxiago gara, hau da, desagertzeko prozesuan gaude. Azken urteetan ordea, Euskal Herriko zenbait tokitan arraza babesteko ekimenak abiatu dira. Benetan espero dugu gero eta pottoka gehiago ikustea gure landa eta basoetan lasai-lasai jaten edo paseatzen.

AZKEN GALDERAK

Bazenekien pottokaren arbasoen marrazkiak badirela hainbat leizetan?
Ikusi al duzu inoz pottoka bat?

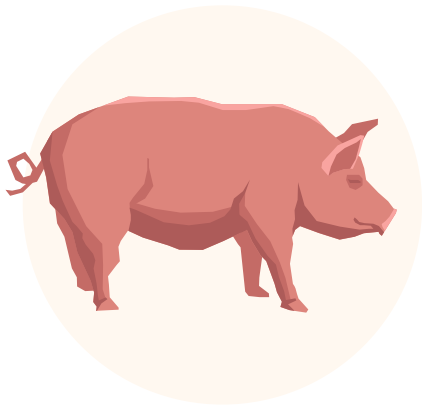
Hurrengora arte, agur.

ANIMALIAK EZAGUTZEN

TXERRIA

KAIXO, TXERRIA NAIZ.

Euskal Herriko baserri batean jaio nintzen. Hemengo gizakiek txerri, txarri, zerri edo urde izenak eman dizkidate. Nire jatorria orain dela hamar mila urte inguruan izan zela diote. Orduan izan zen gizakiek txerri basatiak etxekotzen hasi zirenean, abere bihurtuz. Baina badakizue zeintzuk diren urde basatiak? Basurdeak! Ugaztuna naiz. Baserriko animalien artean tamaina ertainakoa, behia baino txikiagoa, oiloa baino handiagoa. Bi begi txiki ditut, belarri handiak eta sudur zabala. Oso usaimen ona dut, horregatik leku askotan trufak aurkitzeko erabiltzen naute gizakiek. Nire ilea oso lodia da, zerda izenarekin ezagutzen da eta antzinean eskuilak egiteko erabiltzen zen.

ZERRI URDEA!

Goi-guruina ez duen ugaztun bakarra naiz, hau da, ezin dut nire gorputzaren tenperatura moldatu beharretara. Horregatik bustitzen naiz sarritan, bereziki bero egiten duenean. Ez banaiz nahikoa bustitzen nire azala gaiztotu daiteke. Eta gizakientzat hori naskagarria denez, zikina den pertsoneri "zerri urdea!" esaten diete. Mundu osoan zabalduta nago. Baina gehienetan klima epeletan aurkituko nauzu. Euskal Herritik kanpo hainbat txerri-arraza daude, horietatik ezagunenetakoa Vietnamgo txerria da. Iberiar txerria ere oso ezaguna da.

NIRE ELIKAGAI, ZUEN ELIKAGAI

Animalia orojalea naiz, hau da, denetik jaten dut. Baserrietan ohikoa da artoa, arroza, garia, garagarra edo erraz lor daitekeen beste edozein elikagai ematea. Nire haragia hainbat txerrikiak egiteko erabiltzen dute gizakiek, txorizoa, magra edo urdaiazpiko gozoa besteak beste. Aintzinean giza familiak eta auzokideak San Martin egunean elkartzen ziren. Neguari etorria emateko txerri bat hiltzen zuten eta bere haragiarekin baserriko biltegia betetzen zuten. Ondoren denek elkarrekin otordua egitea zuten ohitura. Beno ba, nire San Martina heldu baino lehen, ni banoa lokatzen jolastera, agur!

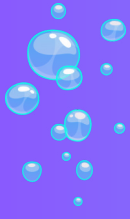

AZKEN GALDERAK

Ikusi duzu inoz txerri bat? Noiz eta non ikusi zenuen? Gauregun San Martin eguna ia ospatzen ez bada ere, badakizu zein beste egunetan txerria hirietara eramateko ohitura dagoen?

Hurrengora arte, agur!

ANIMALIAK EZAGUTZEN ITSAS ANIMALIAK

ITSAS ZALDIA

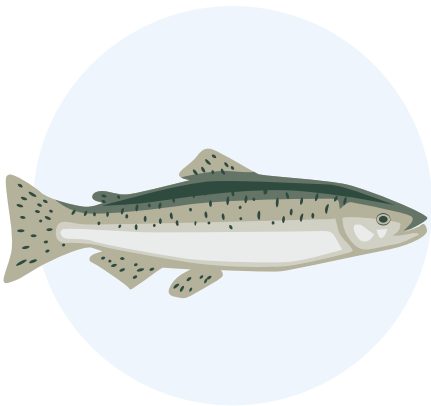
ITSAS IZARRA

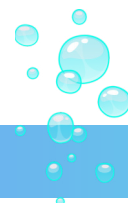
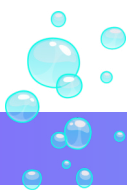
IZURDEA

MARMOKA

IZOKINA

ANIMALIAK EZAGUTZEN

ITSAS ZALDIA

KAIXO, ITSAS ZALDIA NAIZ.

Arrain txikia naiz eta arraina ba naiz ere, nire itxura nahiko berezia da. Zein beste animaliaaren antza daukat? Bai, noski, zaldi batena. Horregatik gizakiek izen hori eman zidaten: itsas zaldia. Mutur luzea dut eta bi begi txiki. Igeri egiteko bizkarrean ditudan hegats txiki batzuk erabiltzen ditut. Isatsa luzea dut, espiralean kiribiltzen dena. Isatsari esker, ur azpian dauden landareei heldu naiteke.

TAMAINA ETA UGALKETA

Gure tamaina aldatu egiten da espeziearen arabera. Aurkitu den itsas zaldi txikiena 14 milimetroko luzera du, hau da, ilar bat baino txikiagoa. Aurkitu den handiena berriz 29 zentimetroko luzera du, hau da meloi bat bezalakoa. Gutako bakoitzak milaka kume txikiak izan ditzake bizitzan zehar, baina horietako gutxi batzuk heltzen dira helduak izatera. Arra da arrautzak zaintzen dituen poltsatxo batean, itsas zaldi kumeak bihurtu arte.

GURE INGURUNEA

Munduko ur epel eta bero gehienetan bizi gara. Eta ugariak bagara ere, hainbat tokitan arriskuan gaude, gure ingurunea egoera txarrean baitago.

Gutako batzuk azal-harizpiak garatzeko gai gara edo kolorea aldatzeko ere, inguruneke algen artean nahasteko. Hori da gure kamuflaje-estrategia.

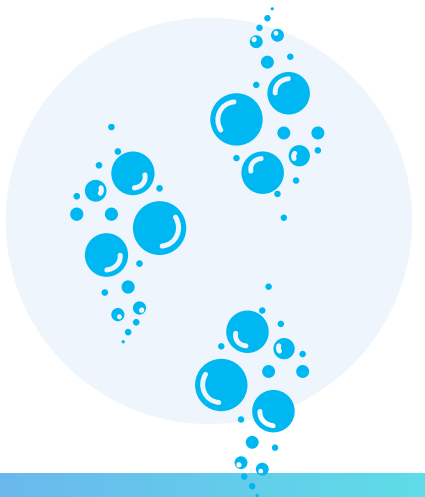
Igeri egitera noa orain, agur.

AZKEN GALDERAK

Badira beste itsas animaliak ugaztunen izenak dituztenak bere baitan, horietakoren bat ezagutzen duzu? Ezagutzen duzu itsas zaldi txikiena bezain txikia den animaliarik?

Hurrengora arte, agur.

ANIMALIAK EZAGUTZEN

ITSAS IZARRA

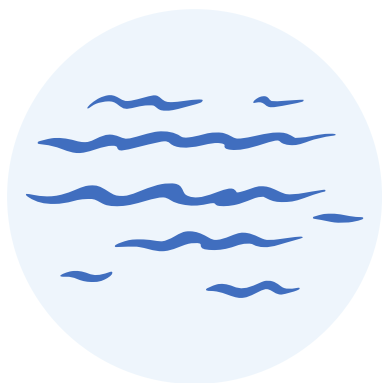

KAIXO, ITSAS IZARRA NAIZ.

Itsas animalia naiz. Bost beso ditut. Baina baditut lagun batzuk beso gehiago dituztenak. Batzuek hogeiei beso baino gehiago dituzte, beste batzuek berrogei beso ere! Aho handi-handia daukat gorputzaren erdian. Nire besoak bentosak dituzte. Horrela janariari eutsi diezaioket, baita ur azpian dauden harriei heldu ere. Ez dut sudurrik eta sinestezina bada ere, itsaso azpian usaindu dezaket.

ITXURA ETA BIZI-ITXAROPENA

Itsas izar asko kolore distiratsukoak gara: laranja, gorriak, arrosak edo horiak. Beste batzuk berriz, kolore itzalietakoak: marroiak edo grisak, adibidez. Normalean, hamar urte inguru bizi izaten gara. Baina gutako batzuk hogeita hamar urte arte bizi gaitezke.

BIZI-EREMUA ETA ARNASKETA

Munduko itsaso guztietan aurkituko gaituzu. Baina, ezin naiz ur gezan bizi. Horrek esan nahi du ezin naizela ibaietan edo lakuetan bizi, bakarrik itsasoetan!

Arnasa hartzeko itsasoan egon behar dut. Itsasotik ateratzen banauzu, ezin dut arnasarik hartu. Beraz, mesedez, itsasoan ikusten banauzu, ez nazazu hartu nirekin jolasteko.

AZKEN GALDERAK

Inoiz ikusi al duzu itsas izarrik?
Non?

Hurrengora arte, agur.

ANIMALIAK EZAGUTZEN

IZURDEA

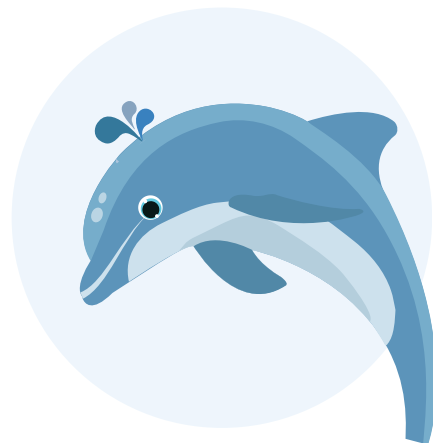
KAIXO, IZURDEA NAIZ.

Itsasoan bizi naiz eta hala ere, ez naiz arraina, ugaztuna baizik. Hau da, ez nintzen arrautza batetik jaio. Amaren sabelean hazi nintzen jaio aurretik.

Nire familia oso handia da. Ni itsasoan bizi naiz, baina baditut senide asko ibaitan bizi direnak. Horrela mundu osoan zehar aurki gaitzakezu. Baina gutako gehienek ur epelak eta ingurune tropikalak nahiago ditugu, nahiz eta badiren batzuk ur hotzetan bizi direnak.

NIRE ITXURA ETA OHITURAK

Arrainak eta txipiroiak jaten ditut. Horregatik hortz nahiko handiak eta zorrotzak ditut. Arrainak arrapatzeko abiadura azkarra hartu dezaket. Nire gorputza ere uran igeri egiteko egokitua dago. Nire azala leuna eta irristakorra da. Arnas egiteko zulo borobil bat dut buruaren goiko aldean.

ANIMALIAK AURKITZEKO GAITASUNA

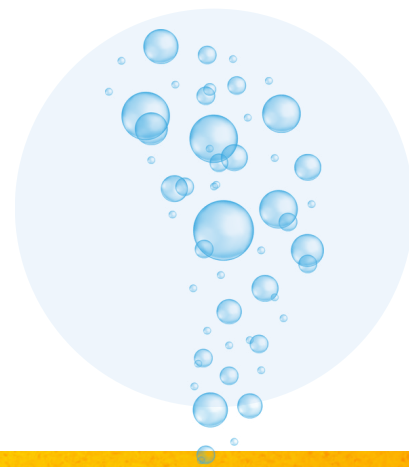
Itsaso azpian beste animalia aurkitzeko txistuak eta karraskak erabiltzen ditut. Soinua itsasotik zabaltu egiten da eta, horrela, animalia baten kontra jotzerakoan bere oihartzuna nire belarrietara ailegatzen da. Hala, nire familia eta lagunak non dauden jakin dezaket, baita arrapatu nahi ditudan arrainak ere.

Beno, arrantzara noa orain, gose naiz eta. Agur.

AZKEN GALDERAK

Ikusi duzu inoz izurderik itsasoan?
Badakizu zein beste animaliek dute zulo bat buruan arnas hartzeko?

Hurrengora arte, agur.

ANIMALIAK EZAGUTZEN

MARMOKA

KAIXO, MARMOKA NAIZ.

Itsas animalia naiz. Kanpai itxurako gorputz bat daukat eta handik garro luze eta mugikorrek ateratzen zaizkit. Nire gorputza batez ere urez osatuta dago, horregatik naiz gelatina bezain biguina. Tximeleta bezala, eraldaketa zoragarria izan nuen mamoka bihurtu aurretik. Hasieran arrautza txiki bat baino ez nintzen eta oskolatik atera ondoren larba bihurtu nintzen. Azkenik marmoka eder bat bilakatu nintzen.

GURE BIZI-EREMUA

Marmoka gehienak itsasoan bizi gara, baina espezie gutxi batzuk ur gezatan bizi dira. Ur hotzetan zein beroetan bizi gara, baina ez Antartikan, gure gorputza izoztu egingo litzatekeelako. Ni gaineko uretan bizi naiz, kostaldetik hurbil. Baina badituzte ahaideak oso sakon bizi direnak, argia ozta-ozta iristen den ur ilunetan. Marmoka batzuek distira egiten dute itsaso azpian. Zoragarria ezta?

GAITASUNAK ETA ELIKADURA

Urpean mugitzeko gorputzean dudan hutsune txiki bat urez betetzen dut. Eta ur hori azkar-azkar askatzerakoan aurrera egiten dut. Planktona, arrainen arrautzak eta batzuetan arrain txikiak jaten ditut. Marmokak pozoitsuak gara. Hau da, gizakiek ukitzen gaituztenean, berehala gorritzen zaie azala eta azkura ematen die. Batzuk azkura pixka bat baino ez dugu ematen, baina beste batzuk oso arriskutsuak dira eta min handia egin dezakete. Beraz, hondartzan zaudenean, marmoka bat ikusterakon, adi ibili eta inoz ere ez ikutu!

Beno ba, banoa, agur!

AZKEN GALDERAK

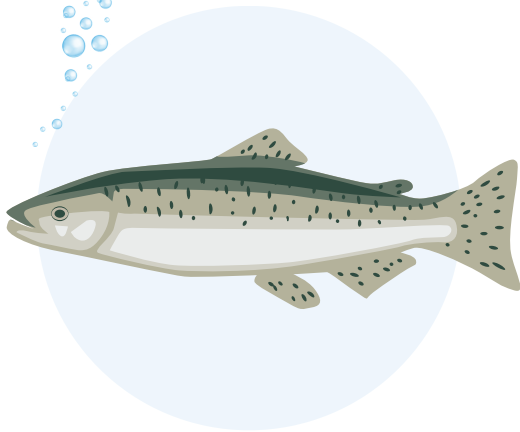
Bazenekien marmoka batzuek distira egiten dutela?
Eta, marmokaren batek ziztatu al zaitu inoiz?

Hurrengora arte, agur.

ANIMALIAK EZAGUTZEN

IZOKINA

KAIXO, IZKOINA NAIZ

Arraina naiz eta Norvegiako ibai batean jaio nintzen. Arrautza txiki laranja bat izan nintzen, arrain jaioberria bihurtu baino lehen. Udazkenean amak legar-habia egin zuen eta bertan bostehun arrautza baino gehiago utzi zituen. Gero halako beste habia gehiago egitera joan zen. Jaio eta urte batean izokin gaztea bilakatu nintzen. Ibaian bizi izan naiz denbora guzti honetan. Baina orain itsasora joateko garaia da. Bertan indartsuagoa eta azkarragoa izaten ikasiko dut. Horrela, heldua bihurtuko naiz. Orduan nire ibaiara bueltatzeko bidaia egingo dut, non ni neu izango naiz habiak eraiki eta arrautzak jarriko dituen.

ELIKADURA, ITXURA ETA GAITASUNAK

Arrainkumea nintzean uretako intsektuez, moluskuez eta krustazeez elikatzen nintzen batez ere. Heldua izaterakoan, itsasoko txipiroiez, ganbez eta arrainez elikatuko naiz. Eta hainbeste krustazeo jateagatik nire barne-haragia laranja-arrosa da. Nire azala berriz, grisa da, ezkataz estalita. Gorputz luzea, mutur zorrotza eta aho zabala dut. Igelari trebea naiz. Ibaiak beheara eta gora zeharkatzen ditut. Hortarako salto handiak ematen ditut, ibaiako arrokkak, maldak eta ur-jauziak gainditzeko.

Ipar Atlantikoa

GURE BIZI-EREMUA

Ur garbiak, hotzak eta oxigeno askorekin ditut gustoko. Nire familia Ipar Atlantikoan bizi da, Norvegiatik Kanadaraino zabaldutak gaude. Hala ere, ahaide ugari ditut mundu osoan. Horietako bat da Euskal Herrian bizi den Amuarraina.

Beno ba, ibaian beheara banoa itsaso bila. Hurrengo urtean izango naiz ibaian bueltan. Agur!

AZKEN GALDERAK

Bazenekien izokin asko jaio ziren ibai berdineraren itzultzen direla? Baina, behin itsaso zabalean, nola dakite beren ibaia non dagoen bertara bueltatzeko?

Hurrengora arte, agur.

ANIMALIAK EZAGUTZEN

MUNDUKO ANIMALIAK

KOALA

PANDA
HANDIA

JAGUARRA

HIPOPOTAMOA

PINGUINO
ENPERADOREA

JIRAFA

ANIMALIAK EZAGUTZEN

KOALA

KAIXO, KOALA NAIZ.

Hemendik oso urrun dagoen lurralde batean jaio nintzen, Australian. Horregatik ez nauzu inoz zure inguruan ikusi. Baina noizbait Australiara joaten bazara, bertan aurkituko nauzu. Badakizu nolakoa naizen? Burua eta sudurra handi-handiak ditut. Begiak berriz, txikiak. Horregatik ez dut ondo ikusten, baina usaimena oso garaturik daukat.

TAMAINA ETA IZAERA

Nire ilea grisa da. Gorputza eta belarriak iletsuak ditut, pelutxe maitakor baten modukoak. Baina adi, zuhaitzen goialdean lasai egotea gustatzen zait eta inork ez molestatzeari nahiago dut. Badakizu zein tamainatakoa naizen? Ez naiz elefantea bezain handia, ezta xomorro txiki bat. Gehienetan txakur ertain baten tamaina dut. Baina nik ez dut buztanik.

ELIKADURA ETA BESTE OHITURAK

Hostoak jaten ditut gehien bat. Nire hosto gogokoenak eukalipto hostoak dira. Mmmm bai onak!

Nire bizitzako denbora gehiena zuhaitzen goialdean pasatzen dut eta beste zuhaitz batera pasatzeko bakarrik jaisten naiz. Egunean hogeit hamar ordu egiten dut lo.

Lo-kuluxka egitera noa orain, ondo lo egin!

AZKEN GALDERAK

Ikusi dugunez, kanguruarekin batera, koala Australiako animaliarik ezagunenetako bat da. Ezagutzen al duzu Australian bizi den beste animalia bat?

Hurrengora arte, agur.

ANIMALIAK EZAGUTZEN

PANDA HANDIA

KAIXO, PANDA HANDIA NAIZ.

Animalia ugaztuna naiz, hartzaren familiakoa. Nire jatorria Txinan dut. Txinara etortzen bazara, jakin dezazula panda mota ezberdinak aurkituko dituzula. Denak ez gara berdinak. Leku bakoitzeko pandek itxura ezberdina daukagu. Ni, adibidez, Sichuaneko panda naiz. Ile zuri-beltza daukat. Tamaina handiko animalia naiz, oso gizona eta indartsua. Begi txikiak ditut eta sei atzamar hanka bakoitzean.

QINLING PANDA, BESTE PANDA ESPEZIEA

Qinling espezieak, berriz, ile marroia du. Ni baino txikiagoa da eta ez da oso gizona, baina oreka eta trebetasun bikaina du zuhaitzen gainean.

OHITURAK ETA INGURUNEA

Batzuetan zomorro txikiak edo arrautzak jaten baditut ere, gehien bat belarra jaten dut. Gehien gustatzen zaidana banbu kanabera da. Egunean berrogei kilogramo banbu jaten ditut. Horretarako hamalau ordu behar ditut. Beraz, egunaren denbora gehiena jaten ematen dut. Eguzkitan jartzean eta lo egitea ere pila gustatzen zait. Mendialdeetan bizi naiz. Normalean animalia bakartia naiz eta neguan nire kobazuloan sartu eta lo egiten dut udaberria iritsi arte.

Zer da hori? Elur maluta bat! Orduan nire kobazulora noa, udaberrian ikusiko dugu elkar.

AZKEN GALDERAK

Bazenekien panda mota ezberdinak badirela?
Eta panda moduan, barazkiak jatea gustatzen zaizu edo haragiari hortza sartzea nahiago duzu?

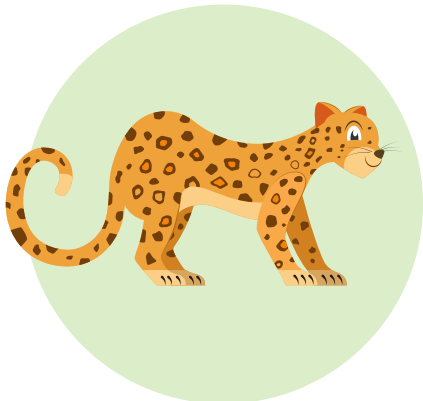
Hurrengora arte, agur.

ANIMALIAK EZAGUTZEN

JAGUARRA

KAIXO, JAGUARRA NAIZ.

Mexikon jaio nintzen oihan berde eta heze batean. Hemen hazi eta ehizean ikasi nuen nire bi anai-arrebekin batera. Trebetasun nahikoa izan nuenean, familia agurtu eta nire kabuz bizitzera joan nintzen. Animalia bakartia naiz beraz. Argentinatik Estatu Batuetara, nire familia Amerikako hainbat lekutan hedatua dago. Izan ere, kontinenteko felido handiena, sendoena eta indartsuena naiz.

¿BAINA ZER DA FELIDO BAT?

Katua, lehoia edo pantera bezala, ni felido bat naiz. Lau hanka ditut eta buztan luzea nire gorputzaren atzekaldean. Nire azala laranja-horixka da eta orban beltz ugariz estalita nago. Nire sabela eta lepoaren barnekaldea zuria da (baita orbanez beteta ere). Ni horia ba naiz ere, oihanetik paseatzen jaguar beltzak ikusi ditut.

BIZI-EREMUA ETA TREBETASUNAK

Oihanak gogokoak izan arren, baso lehorragoetara ere erraz moldatzen naiz. Badakizue zer? Ura ez dit beludurrik ematen, igerilari aparta izateagatik ezaguna naiz. Eta kontuz, ugaztunen artean nire hozkada indartsuenetako da.

Beno ba, igerira noa orain, hurrengora arte!

AZKEN GALDERAK

Jaguarrari bezala, gustatzen al zaizu zuri uretan igeri egitea? Eta bazenekien katua, lehoia eta jaguarra ahaideak direla?

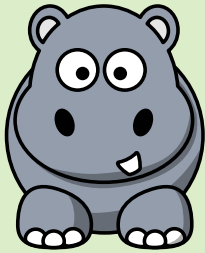
Hurrengora arte, agur.

ANIMALIAK EZAGUTZEN

HIPOPOTAMOA

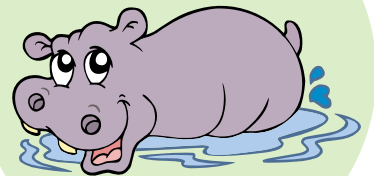

KAIXO, HIPOPOTAMOA NAIZ.

Animalia handia naiz, lodia eta indartsua. Nik mila eta bostehun kilogramo pisatzen ditut eta badira ni baino handiagoak. Begi eta belarri txikiak ditut. Nire azala leuna da. Hanka motzak ditut, horregatik astuna edo baldarra naizela ematen du. Hala ere, nahiko azkarra naiz. Burua handia dut eta ahoa zabala.

GURE HABITATA ETA OHITURAK

Animalia erdi-urtarra naiz. Hau da, uretan egotea beharrezkoa egiten zait. Han ematen dut ba egunaren denbora gehiena. Afrikako hanbait ibai eta aintziretan bizi naiz. Egunez uretan nago atsedean hartzen; iluntzean belarra jatera irteten naiz. Baina ezin naiz kanpoan gehiegi egon, lehortu egiten naiz eta azkar uretara itzuli behar dut.

HIPOPOTAMO TALDEAK

Animalia taldekoia naiz. Nire taldea berrogei lagunek osatzen dute. Horrela, oso arraroa da hipopotamo bat bakarrik ikustea.

Eguzkia badoa eta ni gosetuta nagoela, belarra bila noa. Agur.

AZKEN GALDERAK

Bazenekien hipopotamoa ezin dela denbora luzez uretatik kanpo egon?
Eta ikusi duzu inoz bideo batean hipopotamo bat korrika?

Hurrengora arte, agur.

ANIMALIAK EZAGUTZEN

PIGUINOA

KAIXO, PINGUINOA NAIZ.

Zelanda Berrian jaio nintzen, aitak nire arrautza bi hilabetez heuren sabeleko poltsatxoan errun ondoren. Bitartean, amatxo habia utzi eta arrantzara joan zen janari bila. Horrela, pinguino enperadore handia bilakatu nintzen.

Itsas hegaztia naiz. Hau da, lumak eta hegalek ditut. Hala ere, ezin dut hegan egin. Baina uretan bizitzeko egoitua nagoenez, igerilari azkarra naiz. Nire hegalekurpeanigeri egiteko balio didate. Lehorrean berriz, nahiko traketsa naiz, dilin-dalan moduan ibiliz. Gutxi gora bera, nire bizitzaren erdia lehorrean ematen dut eta beste erdia itsasoan.

NIRE ITXURA, ELIKADURA ETA TALDEA

Luma zuri-beltzak ditut, moko sendoa eta isatsa motza. Hankak motzak ditut, sabela ondoan, uretan hobeto mugitzeko. Nire familian 18 espezie ezberdin daude. Eta gure tamaina ere ezberdina da. Gu gara pinguino handienak, Pinguino Enperadoreak. Eskezierik txikiak berriz, esne botila baten tamaina eta pisu adina du. Pinguino gehienek krill, arrain eta txipiroiak jaten ditugu. Batzuk planktona ere jaten dute. Oso animalia taldekoiak gara. Gure taldea kolonia deritzo.

BIZI-EREMUA

Batez ere Hego hemisferioan bizi gara, baina zergatik ez dago pinguinorik Ipar poloan? Ba gure jatorria Australia eta Zelanda Berria inguruan izan zen. Zabaltzen joan ginen heinean, gure gorputza inguru epeletan bizitzeko moldatu behar izan genuen. Orokorrean pinguino txikiak gune beroetan bizi dira eta handienak gune hotzetan bizi ohi gara. Baina ekuadorera iritsi eta inoz ez gara ausartu Ipar hemisferiotik bidaia egitera.

Beno, ba, urpean igerira noa orain. Agur.

AZKEN GALDERAK

Ikusi duzu noizbait pinguino bat?
Eta zein gustatzen zaizkizu gehien, ekuatoreko pinguino txikiak edo Antartikako pinguino handiak?

Hurrengora arte, agur.

ANIMALIAK EZAGUTZEN

JIRafa

KAIXO, JIRafa NAIZ.

Afrikan jaio nintzen amaxoren sabelean hamalau hilabetez egon ondoren. Ugaztuna naiz beraz. Jaio eta ordu gutxira korrika egiteko prest nengoen. Hortik aurrera oso azkar hazi nintzen. Amaxorekin eta ahaidekin bizi izan nintzen talde txiki batean lehen urteetan. Gaztea bilakatu orduko, beste ar gazteekin bizitzera joan nintzen. Orain heldua naizela, bakarrik bizi naiz.

Aintzinean nire familia handiagoa bazen ere, orain zortzi espezie bereizten dituzte gizakiek: Angolar jirafa, Masai jirafa, Jirafa erretikulatua edo Nubiar jirafa, besteak beste.

NIRE BIZI-EREMUA, ELIKADURA ETA ITXURA

Sabanetan, belardietan edo baso irekietan bizi naiteke. Bertan elikatzeko hosto, lore eta fruitu ugari aurkitzen ditut, baina guztien artean akazia da nire gogokoena. Beraz, animalia belarjalea naiz. Ur asko edaten dut iturri bat aurkitzerakoan, horrela bizirik irauten dut hain lehorra den ingurune honetan. Lehorreko animaliarik altuena naiz. Nik bost metro baino gehiago neurtzen ditut. Eta gizona ez ba naiz ere, hain naiz handia zein mila kilogramo pisatzen ditudala. Ezaguna naiz nire lepo eta hanka luzeengatik. Adar itxurako bi tontor txikiak ditut, osikono deritzonak. Larruan orban bereizgarriak ditut: laranja, marroia edo ia beltza kolorekoak. Ilea berriz, krema kolorekoa dut.

GAITASUNAK ETA OHIATURAK

Koloretan ikusten dut eta entzumen eta usaimen zorrotzak ditut. Buruaren bi aldeetan, begi handi eta puztuak ditut, ikuspen biribila ematen didatenak. Mihi luze-luzea dut, more iluna. Hau bai berezia, ezta? Gauean ez naiz lotara joaten. Hamar minutuko lo-kuluxka txikiak egiten ditut egunean hainbat aldiz. Guztira hiru ordu lo eginez! Gehienetan zutik egiten dut lo eta atzeten banaiz, begi bat irekita uzten dut harrapakari bat gerturatzen bada erraz ikusteko. Beno ba, ur-iturri deigarria ikusi dut hor aurrean, edatera noa ba, agur!

AZKEN GALDERAK

Jirafa modura, lo geratu al zara inoiz zutik?
Eta ba al dakizu zenbat neurtzen duen zure mihiak?

Hurrengora arte, agur.

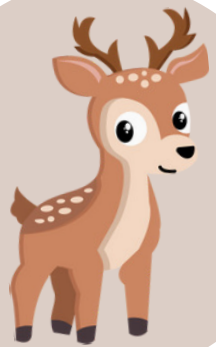

ANIMALIAK EZAGUTZEN

BASOKO ANIMALIAK

HONTZA

OREINA

HARTZA

URTXINTXA

OKILA

ANIMALIAK EZAGUTZEN

HONTZA

KAIXO, HONTZA NAIZ.

Hegaztia naiz, hegan egiten duena. Arrautza batetik sortu nintzen, zazpi anai-arrebekin batera. Nire ama hilabete bat eman zuen arrautzak berotzen gu oskolatik atera baino lehen. Gure habia zuhaitz lehor baten zuloan zegoen. Sei aste bete nituenean, habia utzi nuen. Gautxoria naiz. Hau da, nahiago dut gauzez ibiltzea. Gaua da gehien bat janari bila ateratzen naizenean.

IKUSMENA ETA ENTZUMENA

Ezin ditudanez begiak mugitu, burua alde batetik bestera mugitzen dut nire inguruan dauden gauzak ikusteko. Belarriak diruditen lumak ditut buruan. Baina ez dira belarriak. Entzuteko, begien ondoan ditudan bi zulo txo erabiltzen ditut. Begi borobil handiak ditut. Nireak horiak dira eta badira beste kolore batzuetakoak dituztenak ere.

HONTZA MUNDUAN

Munduko kontinente guztietan aurkituko gaituzu, Antartikan izan ezik. Euskal Herrian, adibidez, gutako hiru familia bizi gara. Horien artean ni baino txikiago diren mozoloak, ikustezinak diren zatak edo hontza zuriak, elizetako kainpaindorretan auki ditzakegunak. Mundu osoan esanahi ezberdinak eman dizkidate. Euskal Herrian adibidez, adimen gutxiko animalia bezala irudikatu naute. Antzinako Grezian jakinduria irudikatzen nuen. Amerikako herri batzuetan berriz, zorte txarreko zat hartzen naute.

Eguzkia badoa, zuloa uzteko unea. Agur!

AZKEN GALDERAK

Ikusi duzu inoz hontzarik? Zoritxarra, jakituria, tolesgabetasuna, hainbat esanahi, baina... Zer esanahi emango zenioke zuk hontzari?

Hurrengora arte, agur.

ANIMALIAK EZAGUTZEN

OREINA

KAIXO, OREINA NAIZ.

Animalia ugaztuna naiz, basoetan eta landetan modu basatian bizi naizena. Jaio nintzenean ile gorrixka nuen. Hazi ahala, nire ilea marroia bilakatu zen, sabela eta ipurdi inguruan izan ezik, han zuria baitut. Lau hanka luze eta fin ditut, gorputz handia eta buru txikia. Arrak gure adar zoragarriengatik ezagunak gara mundu osoan. Urtean behin, adarrak guztiz aldatzen ditut.

ELIKADURA ETA BIZI-EREMUA

Gure jatorria Asian izan bazen ere, une honetan munduko hainbat lurredeetan bizi gara. Espezie gehienak ipar hemisferioan bizi gara, Europan, Asian, Ipar Afrikan eta Ipar Amerikan alegia. Belarjalea naiz, hostoak jatea pila gustatzen zait. Emeek talde handiak osatzen dituzte haien umeekin batera. Arrek, aldiz, talde txikiak nahiago ditugu, askotan bakartiak ere gara.

NIRE SENIDEAK

Senide asko ditut munduan zehar. Ezagunak dira altzea (bere adar handiekin), uapitia (oreinarekin antz handia duena, baina tamaina handiagoa duena), karibua (elur-oreina ere deritzona) edo huemula (edo Hego Andeetako oreina).

Beno, ba, basoan paseotxo egingo dut orain. Agur.

AZKEN GALDERAK

Orein bat ikusi al duzu inoz? Non?
Eta, bazenekin oreinak hostoak jatea gustokoa duela?

Hurrengora arte, agur.

ANIMALIAK EZAGUTZEN

HARTZA

KAIXO, HARTZA NAIZ.

Animalia ugaztuna naiz. Amaren tripan hazi nintzen jaio baino lehen. Nire lehen hilabeteak amaxorekin igaro nituen esneaz elikatzen.

Gorputz handia dut, lau hanka sendoak eta isats laburra. Ile luze eta lodia dut. Nirea marroia da, baina badira zuriak direnak, baita beltzak ere. Buruan mutur luzea eta belarri biribildu txikiak ditut. Bost atzapar ditut hanka bakoitzean.

Tamaina handiko animalia naiz, txakur handiena baino handiagoa. Eta bakartia, hau da, ez naiz talde handietan bizi.

ELIKADURA, GAITASUNAK ETA BIZI-EREMUA

Ni orojalea naiz, hau da, haragia zein barazkiak edo frutak jaten ditut. Baina hartz guztiak ez gara orojaleak. Hartz polarra haragijalea da eta nire laguna, Panda handiak, batez ere banbu hostok jaten ditu.

Gorpuzkera astuna dut eta martxa baldarra. Hala ere, korrikalari gaitua naiz; eskalatzailea eta igerilari austarta. Nire familian barne zortzi espezie daude. Eta gutxi bagara ere, hainbat leku ezberdinetan auki gaitzakezu. Ipar poloan, hartz polarra bizi da. Ipar Amerikan: grizzly hartz. Txinan panda handiak zein gorriak bizi dira eta European hartz arreak dira besteak beste. Hauetako leku batzuetan desagertzeko arriskuan gaude.

IRAGANA ETA ORAINA

Antzinako Euskal Herriko lurraldeetan hiru hartz familia bizi izan ziren, gutxienez. Horietako astarnak hainbat leizetan aurkitu izan dira. Ekaingoan aintzinako hartzen marrazki batzuk ikusi daitezke ere. Gaur egun, berriz, gertuen bizi diren hartzak pirineoko mendietan daude. Neguan gordelekua bilatu eta bertan ematen ditut ehun egun lo, hibernazio-aldi luze batean. Baina gaur, eguzkia da zeruan eta lehen sagarondo zoragarria ikusi dut bidean, beraz banoa janari bila. Agur.

AZKEN GALDERAK

Bazenekien Euskal Herrian hartzak bizi izan zirela?
Eta, zein da gehien gustatzen zaizun hartz mota? Zergatik?

Hurrengora arte, agur.

ANIMALIAK EZAGUTZEN

URTXINTXA

KAIXO, URTXINTXA NAIZ.

Katagorria ere deitu naiteke. Ugaztun txikia naiz. Lau hanka motz ditut, buztan luzea eta iletsua eta hortz zorrotzak. Ni zuhaitzetan bizi naiz. Han eraikitzen dut nire zuloa, bertan bizitzeko. Beraz basoa da nire bizi-eremua. Lurralde epelak gustatzen zaizkit.

Azkarra naiz. Zuhaitzetan lasai ibiltzea dut gustokoa eta gutxitan beheratzen naiz lurrera. Adar batetik bestera salto eginez mugitzen naiz. Zuhaitzen artean mugitzen ni baino trebeagorik ez dago. Baditut senideak adarren artean hegan egiteko gai direnak. Beste aldetik igeri egiteko gai naiz, isatsa norabidez aldatzeko lema gisa erabiliz.

ANIMALIA KARRASKARIA

Animalia karraskaria naiz, hau da, hortz ebakor luze pare bat dut, kurbatuak eta etengabe hazten direnak. Horiekin elikagaiak marruskatzen ditut, beheko baraila aurretik atzera eta alderantziz mugituz. Sagua, kastorea edo marmota dira ezagunak diren beste karraskariak.

ELIKATZE ETA BABES-OHITURAK

Intxaurrak, ezkurak eta halako fruituak jaten ditut. Gutako batzuk, goseak jota egonik txorien arrautzak edo intsektuak ere jaten dituzte. Etsai bat edo harrapakari bat ikustean, isatsa astintzen dut eta zarata ikaragarriak egiten ditut gainerako senideak ohartarazteko.

Beno ba, zuloa apaitzera noa orain. Agur.

AZKEN GALDERAK

Urtxintxari bezala, gustatzen al zizkizu zuri fruitu lehorrak? Eta basoan egonda, erreza ez bada ere, ikusi al duzu inoz urtxintxa bat enborretik gora edo behera?

Hurrengora arte, agur.

ANIMALIAK EZAGUTZEN

OKILA

KAIXO, OKILA NAIZ.

Basoan bizi naizen txoria naiz. Hegaztia naizenez, amak jarritako arrautz batetik jaio nintzen, beste hiru anai-arrebekin batera. Gure kabia aitatzok egin zuen zuhaitz baten zuloan. Egunez amak zaintzen zituen arrautzak eta gauez aitak. Jaio eta hiru aste ondoren hegan egiten ikasi nuen, horrela kabia uzteko prest nengoen. Intsektujalea naiz. Zuhaitzen enborretan bizi diren xixare eta intsektu txikiak jaten ditut. Horretarako moko luze eta sendoa dut. Horri esker zura zulatu eta puskatzeko gai naiz. Ezaguna naiz mundu osoan nire zulatzeko abiadura azkarrarengatik. Segundu batean hogeik mokokada baino gehiago emanten baititut. Enborren aurka emanten ditudan mokokaden soinuak basoan edatzen dira eta erraz da gutako bat gertu dagoen jakitea.

NIRE TAMAINA ETA ITXURA

Ni hegoi zentimentro neurtzen ditut, ez naiz ba oso okil handia, ni baino handiagoak badira, hirurogei zentimetrotara ailegatzen direnak. Beraz, gutako batzuk, nahiko txikiak gara, beste batzuk berrik, taimaina ertainakoak. Hanka laburrak eta hatzamar luze eta indartsuak ditut. Izan ere denbora gehiena zuhaitz-enborretan gora eta behera ematen baitut ehizaki bila. Gure lumajea berde distiratsua, morea eta laranja da batez ere, nahiz eta okil txiki askok hori eta arrosa koloreak izaten dituzten ere. Espezie askok alde gorriak eta beixak dituzte buruan eta sabelean.

FAMILIA, BIZI-EREMUA ETA IZENAK

Nire familia handia da, 218 espezie dituenak. Banaketa zabala dugu, Australia, Madagaskar eta Ipar eta Hego-poloan izan ezik, munduko lurralde guztietan bizi gara. Gutako batzuk leku berdinean bizi gara bizitza osoa, beste batzuk berriz, neguan kabia utzi eta lurralde beroagoen bila joaten dira. Euskal Herrian gutako zazpi espezie bizi gara, horien artean: Okil handia, Okil berdea eta Okil txikia gara arruntenak. Hemengo gizakiek izen ezberdinak eman dizkidate: Okilo, Tokil, Kokil edo Ükhül, adibidez. Beno ba, intsetuak bilatzen jarraituko dut, agur!

AZKEN GALDERAK

Entzun duzu noizbait basoan okil baten soinu bereizgarria? Eta zein koloretako txoriak ikusi dituzu zuk? Bele beltzak? Txolarre marroiak? Agian enara urdinak?

Hurrengora arte, agur.

ANIMALIAK EZAGUTZEN

INTSEKTUAK

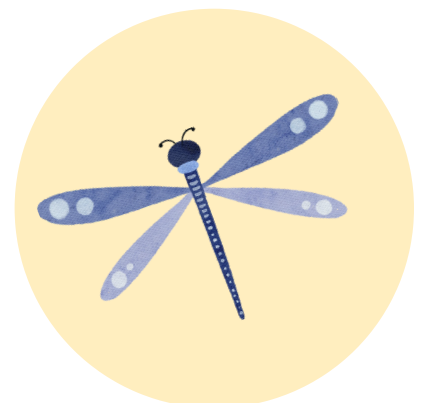
MANTANGORRIA

ERLEA

TXIMELETA

SORGINORRATZA

ANIMALIAK EZAGUTZEN

MANTANGORRIA

KAIXO, MANTANGORRIA NAIZ.

Zomorro txiki bat naiz. Gorria naiz eta orban beltzak ditut. Baina baditut lagun batzuk beste kolorekoak: batzuk horiak, besteak beltzak. Badira gardenak direnak ere!. Nire hankak beltzak dira eta bi antenak ditut. Hostoen gainen egotea gustatzen zait, baita zuhaitzen enborretik igotzea. Hegan egin dezaket. Nire estalkiak ireki eta hosto batetik bestera hegan noa.

TAMAINA ETA UGALKETA

Hegan eta hegan, nire familia mundu osoan hedatu da. Hemendik Txinara eta Txinatik Amerikara, munduko lurralde guztietan aurkituko dituzu mantangorriak. Horrela, izen ugari eman didate. Euskal Herrian, adibidez, izen ezberdin ditut: batzuek amona mantangorri deitzen didate, beste batzuek marigorringo, gonagorri edo matxingorri.

GURE MARIGORRINGO

Nire familia antzinatik bizi izan da Euskal Herriran. Gure inguran kondaira pila sortu dira. Batzuk eguraldiaren berriak ekartzen ditudala esaten dute. Nire lehengusuren bat ikusten baduzu badakizu, galdetuoizu:

Marigorringo
zuri gorringo,
eguzki ala euri egingo?

AZKEN GALDERAK

Irakurri duzunez, mantangorri ezberdin asko daude. Ikusi al duzu inoz gorria ez den mantangorrik? Eta, hain txikia izanez, Izan duzu eskuan noizbait mantangorri bat?

Hurrengora arte, agur.

ANIMALIAK EZAGUTZEN

ERLEA

KAIXO, ERLEA NAIZ.

Intsektu txiki bat naiz. Bost begi ditut: bi handi buru erdian eta hiru txiki hauen artean. Antenak ditut. Ahoan mihi luze bat dut eta mingainarekin nektarra xurgatzen dut. Sei hanka ditut eta lau hego. Nire hegoei ezker haizearen mugimenduak hautematen ditut eta horrela, zuk inoz entzungo ez dituzun soinuak aditu ditzaket.

ERLE-ESPEZIEAK ETA ERLE-MOTAK

Hogei mila espezie inguruko taldea osatzen dugu erleek. Baina guztien artean, espezierik ezagunena etxe-erlea da. Erle-espezie gehienak barkatiak dira, hau da, ez dute erlekumerik osatzen.

Baina badira espezie batzuk sozialak direnak. Ni, adibidez, erlekume batean jaio nintzen. Bertan hiru erle mota bizi gara. Erreginak, arrautzak erruten dituena. Langileak, eginkizun guztiez arduratzen direnak: habia eraiki, janari bila joan eta arrautzak zaindu... Eta azkenik erlemandoak, alperrak dira bai, baina beharrezkoak ere, haiei esker erreginak arrautzak jar ditzake.

BIZI-EREMUA ETA ELIKADURA

Kontinente guztietan aukituko gaituzu. Antartikan izan ezik. Bertan ez dago lorerik eta gu loreen nektarraz eta polenaz elikatzen gara. Horrekin ezti gozo-gozoa egiten dugu.

Mmmm... lore baten usain gozoa datorkit. Lanera noa ba! Hurrengora arte.

AZKEN GALDERAK

Zer nahiago duzu? Erleak bezalako entzumen fina edo koala bezalako usaimen oso garatua izatea? Bazenekien erleek ezti egiten dutela?

Hurrengora arte, agur.

ANIMALIAK EZAGUTZEN

TXIMELETA

KAIXO, TXIMELETA NAIZ.

Intsektu hagalaria naiz. Lau hego ditut eta burutik bi antena ateratzen zaizkit. Sei hanka ditut.

Jaio nintzenetik metamorfosi zoragarria burutu dut. Hasieran arrautza besterik ez nintzen. Larba bihurtu eta hostoak jaten hasi nintzen. Ondoren pupa bilakatu nintzen, horrela, babestutako leku batean zain egon nintzen. Azkenean, hegalak atera eta tximeleta luliragarria bihurtu naiz.

BIZI-EREMUA ETA ELIKADURA

Ni Euskal Herrian jaio nintzen. Hala ere, nire familia munduko leku askotan hedatuta dago. Basoak eta landak gustatzen zaizkigu, tenperatura epelekoak edo berokoak. Bertan aurkitzen baitditugu elikatzeko belarrak, ur-iturriak edo zomorro txikiak. Goseak nagonean nire mihia kirikila luzatu eta, lastotxo baten moduan, likidoak edaten ditut elikatzeko.

IZEN EZBERDIN ASKO DITUT

Hemengo gizakiek hitz ezberdin erabili ohi dituzte ni izendatzeko: inguma, jainkoilo, mitxeleta, sorgin-oilo, mitxirrika, pinpirin edo txiribiri, besteak beste; baita mariposa eta papillon ere. Gutako batzuek begiak bezalako marrazki batzuk ditugu hegoetan. Badakizu zertarako diren? Animalien begiak imitatuz, harrapakariak uxatzeko balio digute.

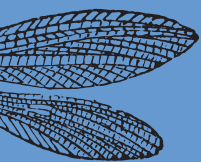

AZKEN GALDERAK

Ba al zenekien tximeleta arrautza zela jaio aurretik?
Ikusi al duzu inoz tximeleta bat begi itxurako orbanekin?

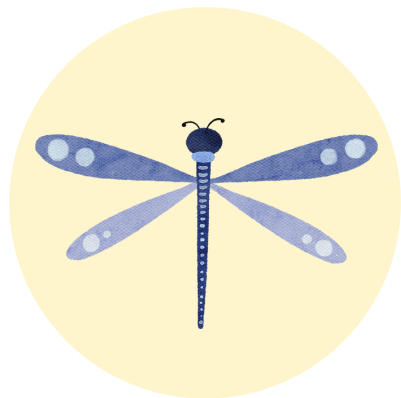
Hurrengora arte, agur.

ANIMALIAK EZAGUTZEN

SORGIN-ORRATZA

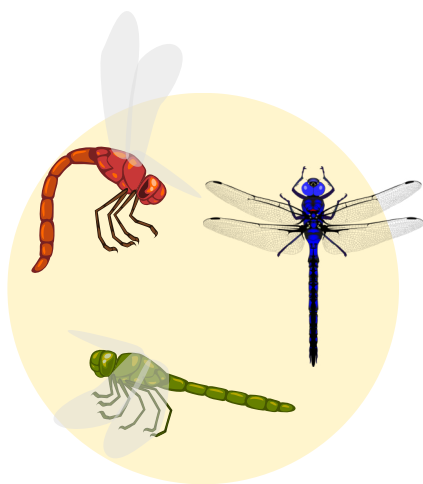
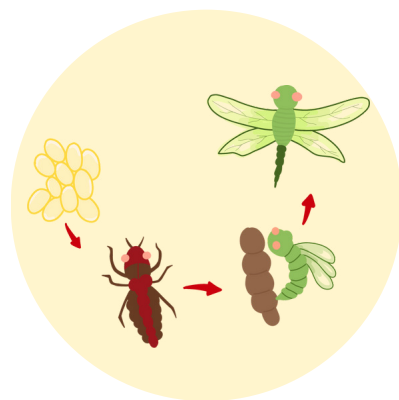

KAIXO, SORGIN-ORRATZA NAIZ.

Intsektu hegalaria naiz. Ur gezetako inguruetan bizi naiz: antzirak, zangak, urmaelak, zingirak eta putzuak gustatzen zaizkit. Batzuetan ibaietan ere bizi naiz, beti ura mantso-mantso doan zatietan. Tropikoko sorgin-orratzak baso hezeetan bizi dira, ur-jauzietatik gertu edo hostoen artean ur-iturri txikiak dituzten landareen ondoan. Beraz, mundu osoan zabaldutak gaude, Antartikan izan ezik.

METAMORFOSIA ETA ELIKADURA

Tximeletak bezala, metamorfosi zoragarria burutu dut. Amak arrautza uran jarri zuen. Arrautzatik atera eta larba bihurtu nintzen. Gutxira naiade bilakatu nintzen. Fase honetan eman dut nire bizitzaren denbora gehiena. Hilabete gutxi barru heldua izango naiz eta orduan ni neu arrautzak jartzeko leku egoki bat bilatuko dut urmael batean. Orduan, euliak, eltxoak eta beste intsektu txiki batzuk jango ditut. Momentuz, naiade naizela eltxo-larbez, zapaburuez eta arrainez elikatzen naiz. Beraz, intsektu haragijalea naiz.

NIRE ITXURA ETA KOLOREAK

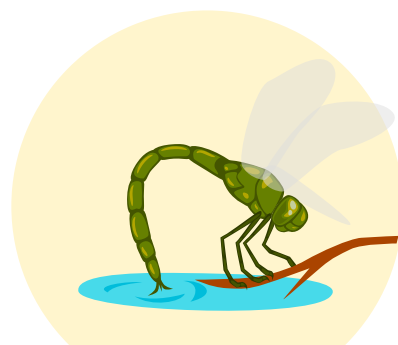
Gorputz luzea eta argala dut. Ikusteko, bi begi handiak ditut buruaren erdian. Goialdean beste hiru begi txiki dauzkat, argia neurtzeko. Airearen abiadura neur dezaketen bi antena ñimiño ditut eta lau hegala luze eta dotore bizkarrean. Burruntziekin antza badaukat ere, nire gorputza argalagoa da. Euskal Herrian gutako espezie ugari bizi gara. Ugariak dira antziretako *Chalcolestes viridis* (berdea dena), ibaetako *Calopteryx virgo* (urdira dena) eta leku askotan aurkitzen diren *Pyrrhosoma nymphula* (gorria dena).

Beno, janaria arratzeko ordua dut, banoa ba, agur!

AZKEN GALDERAK

Ikusi duzu inoz sorgin-orratz edo burruntzi bat hegan?
Sorgin-orratza bezala, urmael batean bizi nahiko zenuke? Edo
lehorrean nahiago duzu bizi?

Hurrengora arte, agur!

ANIMALIAK EZAGUTZEN
BASERRIKO ANIMALIAK

GALDERAK

Konta Kontari

ANIMALIAK EZAGUTZEN

ARDIA

A) ZER TAMAINAKO ANIMALIA NAIZ?

1. TXIKIA
2. ERTAINA
3. HANDIA
4. ERRALDOIA

B) NIRE ELIKADURARI DAGOKIONEZ, ZER ANIMALIA MOTA NAIZ?

1. HARAGIJALEA
2. BELARJALEA
3. INTSEKTUJALEA
4. OROJALEA

C) ZEIN KOLORETAKOAK DIRA ARDI BASATIAK?

1. ZURIAK
2. BELTZAK
3. GRISAK
4. MARROIAK

D) ITXURA ETA GAITASUNEI DAGOKIONEZ... ZEIN DA EGIA?

1. ARREK EZ DUTE ADARRIK
2. KOLORE GUZTIAK BEREIZTEN DITUT
3. ILE KIZKURRA DUT
4. BELARRI TXIKI ERORIAK DITUT

E) ESALDI HAUETATIK, ZEIN DA EGIA?

1. ENTZUMEN BIKAINA DUT
2. LATXA DA EUSKAL HERRIKO ARDI ESPEZIE BAKARRA
3. ANIMALIA BAKARTIA NAIZ
4. AZKARRA NAIZ JANARIA MURTXIKATZEN

F) HEMENGO GIZAKIEK...

1. NIRE HARAGIA JATEN DUTE.
2. NIRE ILEAREKIN ESKUILAK EGITEN DITUZTE.
3. NIRE ESNEAREKIN POSTRE EZBERDIN EGITEN DITUZTE.
4. NIRE ADARREKIN TRESNAK EGITEN DITUZTE.

ANIMALIAK EZAGUTZEN

BEHIA

A) ZER NOLAKO ANIMALIA NAIZ?

- 1.UGAZTUNA
- 2.NARRASTARIA
- 3.HEGAZTIA
- 4.ARRAINA

B) NIRE ITXURARI DAGOKIONEZ, ZEIN DA GEZURRA?

- 1.ILE LUZEA ZEIN MOTZA DUTEN BEHIAK BADIRA
- 2.BADIRA ORBANAK DITUZTEN BEHIAK
- 3.BUZTAN MOTZA DUT
- 4.ADAR LUZEAK DITUT

C) NIRE ELIKADURARI DAGOKIONEZ...

- 1.HARAGIJALEA NAIZ.
- 2.BELARJALEA NAIZ.
- 3.INTSEKTUJALEA NAIZ.
- 4.OROJALEA NAIZ.

D) ZERTARAKO ERABILI IZAN DIRA BEHI ARRAK (ZEZENAK)?

- 1.ESNEA EMATEKO
- 2.BERE ILEA ERABILTZEN DA ARROPA EGITEKO
- 3.BERE HARAGIAREKIN HESTEKIAK EGITEKO
- 4.ZAMA PISUTSUAK GARRAIATZEKO

E) ESAN ESALDI HAUEK EGIA ALA GEZURRA DIREN:

- 1.USAIMEN GARATUA DAUKAT
- 2.EGUNERO BI ORDU EMATEN DITUT JATEN
- 3.ESNEA EMATEN DUT
- 4.BEHI GAZTEAK BILDOTS DERITZO

F) EUSKAL HERRIAN...

- 1.LATXA ARRAZA DA EZAGUNA.
- 2.IDI PROBAK OSPATZEN DIRA.
- 3.MODU BASATIAN BIZI GARA.
- 4.EZ DUTE NIRE ESNEA ERABILTZEN.

ANIMALIAK EZAGUTZEN

KATUA

A) ZER NOLAKO ANIMALIA NAIZ?

1. UGAZTUNA
2. NARRASTARIA
3. HEGAZTIA
4. ANFIBIOA

B) BASERRIKO ANIMALIEN ARTEAN...

1. TXIKIA NAIZ.
2. ERTAINA NAIZ.
3. HANDIA NAIZ.
4. ERRALDOIA NAIZ.

C) BESTE FELIDOAK BEZALA... ZEIN DA GEZURRA?

1. BUZTAN LUZEA DUT
2. MALGUTASUN GARATUA DUT
3. ATZAPAR MOTZAK DITUT
4. ERREFLEXU HANDIAK DITUT

D) ZENTZU GARATUAK DITUT, ZEIN IZAN EZIK?

1. USAIMENA
2. DASTAMENA
3. IKUSMENA
4. ENTZUMENA

E) BELARRIAK TENTE DITUDANEAN...

1. HASERRE NAGO.
2. BELDUR NAIZ.
3. TRISTE NAGO.
4. LASAI NAGO.

F) BOROBILDU EGIA DIREN ESALDI GUZTIAK.

1. ANIMALIA BASATIA NAIZ
2. NIRE AHOTSARI MARRUKA ESATEN ZAIO
3. EGUNAREN ZATI HANDI BATEAN LO NAGO
4. BELARJALEA NAIZ

ANIMALIAK EZAGUTZEN

POTTOKA

A) ZER TAMAINAKO ANIMALIA NAIZ?

1. TXIKIA
2. ERTAINA
3. HANDIA
4. ERRALDOIA

B) NOLAKO NAIZ?

1. SUDUR-ZULO TXIKIAK DITUT
2. LEPO MEHE ETA AHULA DUT
3. KALPATSA LUZEA DUT BURUAN
4. BELARRI BOROBILAK DITUT

C) ZEIN BESTE IZEN JASOTZEN DUT? **BOROBILDU** GEZURRA DEN ERANTZUNA

1. TXEKORRA
2. ZALDI TTIKIA
3. BASA-BEHORRA
4. XAMALKO

D) ZER JATEN DUT?

1. INTSEKTU TXIKIAK
2. BASOKO ANIMALIA TXIKIAK
3. DENETIK
4. IRAKIN FRESKOA

E) **BOROBILDU** EGIA DIREN ESALDI GUZTIAK: ANTZINATEKO NIRE ARBASOAK...

1. MODU BASATIAN BIZI ZIREN.
2. BERE JATORRIA OSO URRUTI IZAN ZEN.
3. HAIEN MARRAZKIAK AGERTU DIRA LEIZETAN.
4. GIZAKIEKIN BIZI ZIREN LEIZEETAN.

F) ZEIN DA GURE GAUR EGUNGO EGOERA?

1. GERO ETA POTTOKA GEHIAGO GARA
2. GURE EGOERA EZ DAGO ARRISKUAN
3. GERO ETA POTTOKA GUTXIAGO GARA
4. GUTXI BARRU GUZTIZ DESAGERTUKO GARA

ANIMALIAK EZAGUTZEN

TXERRIA

A) ZEIN IZEN EZ DUT JASOTZEN?

1. TXARRI
2. ZERRI
3. TXAHAL
4. URDE

B) NOIZ IZAN ZEN NIRE JATORRIA?

1. ORAIN DELA EHUN URTE
2. ORAIN DELA MILA URTE
3. ORAIN DELA HAMAR MILA URTE
4. ORAIN DELA EHUN MILA URTE

C) NIRE ELIKADURARI DAGOKIONEZ...

1. HARAGIJALEA NAIZ.
2. BELARJALEA NAIZ.
3. INTSEKTUJALEA NAIZ.
4. OROJALEA NAIZ.

D) ZER NOLAKO ANIMALIA NAIZ?

1. UGAZTUNA
2. NARRASTARIA
3. HEGAZTIA
4. ANFIBIOA

E) ZEIN DA GEZURRA?

1. BASURDEAK TXERRI BASATIAK DIRA
2. NIRE GOI-GURUINAK GORPUTZAREN TENPERATURA MOLDATZEKO BALIO DIT
3. NIRE ILEA ZERDA DERITZO
4. GEHIENETAN KLIMA EPELETAN AURKITUKO NAUZU

F) NOLAKO NAIZ? BOROBILDU EGIA DIREN ESALDIAK:

1. BELARRI TXIKIAK DITUT
2. BEGI HANDIAK DITUT
3. OSO USAIMEN ONA DUT
4. TAMAINA ERTAINEKOA NAIZ

ANIMALIAK EZAGUTZEN

BASERRIKO ANIMALIAK

ERANTZUNAK

ARDIA

A) 2 B) 2 C) 4 D) 3 E) 1 F) 3

BEHIA

A) 1 B) 3 C) 2 D) 4 E) E/G/E/G F) 2

KATUA

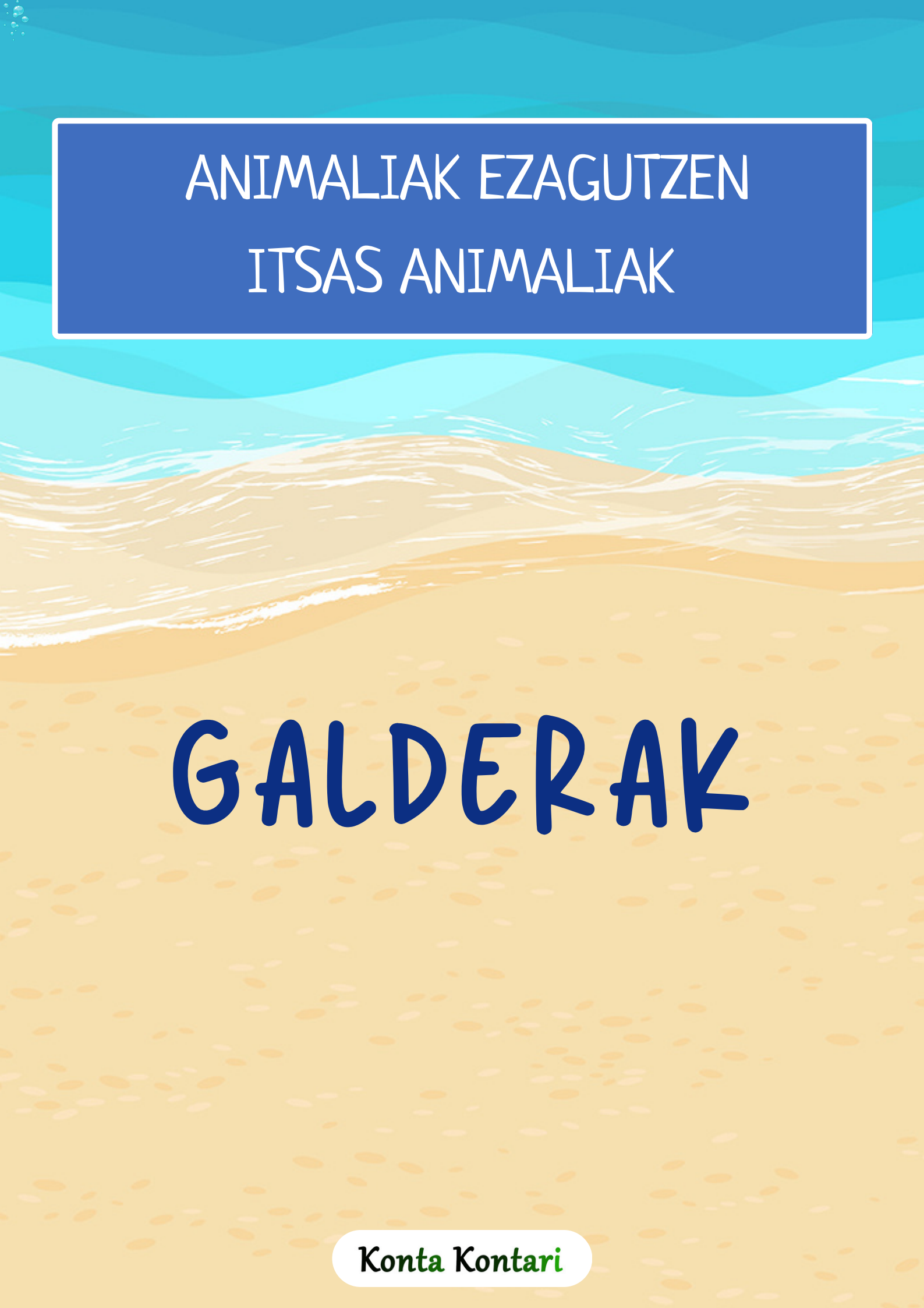
A) 2 B) 1 C) 3 D) 2 E) 4 F) 2,3

POTTOKA

A) 2 B) 3 C) 1 D) 4 E) 1,3 F) 3

TXERRIA

A) 3 B) 3 C) 4 D) 1 E) 2 F) 3,4

ANIMALIAK EZAGUTZEN
ITSAS ANIMALIAK

GALDERAK

ANIMALIAK EZAGUTZEN

ITSAS ZALDIA

A) ZER NOLAKO ANIMALIA NAIZ?

- 1.UGAZTUNA
- 2.ARRAINA
- 3.MOLUSKUA
- 4.KRUSTAZEOA

B) NOLA EGITEN DUT IGERI?

- 1.NIRE ISATSA ERABILIZ
- 2.AIREZ BETERIKO POLTSATXOA ERABILIZ
- 3.BIZKARREKO HEGATS TXIKIAK ERABILIZ
- 4.EZ DUT IGERI EGITEN

C) ZEIN DA NIRE ESTRATEGIA INGURUNEAREKIN KLAMUFLATZEKO?

- 1.HAREAZ ESTALTZEN NAIZ
- 2.ARROKETAKO ZULOETAN SARTZEN NAIZ
- 3.BESTE ANIMALIA BATEN BIZKARREAN EZKUTATZEN NAIZ
- 4.AZAL-HARIZPIAK GARATU DITUT ALGEN ARTEAN NAHASTEKO

D) ZEIN TAMAINATAKOAK IZATEN GARA?

1. 14 MILIMETRO ETA 29 ZENTIMETRO ARTEAN
2. 29 ZENTIMETRO ETA 54 ZENTIMETRO ARTEAN
3. 54 ZENTIMETRO ETA METRO BAT ARTEAN
4. METRO BAT ETA BI METRO ARTEAN

E) NON BIZI NAIZ?

- 1.UR EPELAK ETA BEROAK DITUT GUSTOKOAK
- 2.UR HOTZAK DITUT GUSTOKOAK
- 3.UR HOTZAK ZEIN BEROAK DITUT GUSTOKOAK
- 4.LEHORREAN

F) ZENBAT KUME IZATEN DITUGU BIZITZAN ZEHAR?

1. BAT EDO BI
2. HIRU ETA HAMAR ARTEAN
3. HAMAR ETA EHUN ARTEAN
4. EHUN ETA MILA ARTEAN

ANIMALIAK EZAGUTZEN

ITSAS IZARRA

A) ZENBAT BESO IZAN DITZAKEGU?

1. DENEK DITUGU BOST BESO
2. BATZUEK BOST BESO BAINO GUTXIAGO IZAN DITZAKEGU
3. BOST ETA BERROGEI BESO ARTEAN IZAN DITZAKEGU
4. BERROGEITA HAMAR BESO BAINO GEHIAGO IZAN DITZAKEU

B) ZER EZ DUGU?

1. AHORIK
2. BESORIK
3. SUDURRIK
4. BENTOSARIK

C) ZEIN KOLORETA KOAK IZAN GAITEZKE?

1. BELTZAK
2. KOLORE ARGIKOAK
3. KOLORE ITZALITAKOAK
4. KOLORE ARGIKOAK ZEIN ITZALITAKOAK

D) ZENBAT URTE BIZI IZATEN GARA?

1. URTEBETE BAINO GUTXIAGO
2. URTEBETE ETA BI URTE ARTEAN
3. BOST URTE INGURU
4. HAMAR URTE BAINO GEHIAGO

E) NON AURKITUKO GAITUZU?

1. ITSASOETAN BAKARRIK
2. LAKUETAN ETA IBAIETAN BAKARRIK
3. IBAIETAN, LAKUETAN ETA ITSASOETAN
4. LEHORREAN

F) ZER GERTATZEN DA ITSASOTIK ATERATZEN BANAUZU?

1. NIRE BENTOSAK HONDATZEN DIRELA
2. EZIN DUDALA ARNASA HARTU
3. ZIZTATUKO ZAITUT
4. BESO BAT GALTZEN DUDALA

ANIMALIAK EZAGUTZEN

IZURDEA

A) ZER NOLAKO ANIMALIA NAIZ?

- 1.UGAZTUNA
- 2.ARRAINA
- 3.MOLUSKUA
- 4.KRUSTAZEOA

B) ESALDI HAUETATIK, ZEIN DA GEZURRA?

- 1.AMAREN SABELEAN HAZI NINTZEN JAIO AURRETIK
- 2.GUTAKO BATZUEK UR HOTZAK NAHIAGO DITUGU
- 3.BADITUT SENIDEAK IBAIETAN BIZI DIRENAK
- 4.ARRAUTZA BATETIK JAIO NINTZEN

C) NOLA EGITEN DUT ARNAS?

- 1.SUDURRETIK AIREA HARTUZ
- 2.BURUAN DUDAN ZULO BATETIK
- 3.AHOTIK EGITEN DUT ARNAS
- 4.BRANKIAK ERABILTZEN DITUT

D) ZERTAZ ELIKATZEN NAIZ?

1. KRUSTAZEOAK ETA TXIPIROIAK JATEN DITUT
2. ALGAK ETA PLANKTONA JATEN DITUT
3. ALGAK ETA ARRAINAK JATEN DITUT
4. ARRAINAK ETA TXIPIROIAK JATEN DITUT

E) ZERTAZ BALIAZTEN NAIZ BESTE ANIMALIAK UR AZPIAN AURKITZEKO?

- 1.NIRE IKUSMEN ONAZ
- 2.NIRE USAIMEN GARATUAZ
- 3.NIRE KAMUFLATZEKO GAITASUNAZ
- 4.NIRE KARRASKAZ ETA TXITUAZ

F) ESALDI HAUTETIK, ZEIN DA GEZURRA?

- 1.ABIADURA AZKARRA HARTU DEZAKET
- 2.HORTZ ZORROTZAK DITUT
- 3.NIRE AZALA LAKARRA DA
- 4.INGURUNE TROPIKALAK GUSTATZEN ZAIZKIT

ANIMALIAK EZAGUTZEN

MARMOKA

A) ZER NOLAKO ERALDAKETA BURUTU NUEN?

1. ARRAUTZA, MARMOKA, LARBA
2. LARBA, ARRAUTZA, MARMOKA
3. MARMOKA, LARBA, ARRAUTZA
4. ARRAUTZA, LARBA, MARMOKA

B) ZEIN DA GEZURRA? NIRE GORPUTZA...

1. UREZ DAGO OSATUTA GEHIEN BAT
2. MUGITZEN EZ DIREN GARROAK DITU
3. BIGUINA DA
4. DISTIRA EGIN DEZAKE

C) NON BIZI GARA?

1. BAKARRIK ITSASOAN AURKITUKO GAITUZU
2. UR HOTZAK EZ DITUGU GUSTOKOAK
3. ITSOSOKO UR GEHIENETAN, BAITA UR GEZATAN ERE
4. UR SAKONETAN EZIN GARA BIZI

D) NOLA MUGITZEN NAIZ URPEAN?

1. GARROAK MUGITUZ IGERI EGITEN
2. BURUA ASTINDUZ GORA-BEHERA NOA
3. GORPTZ-HUTSUNeko URA AZKAR ASKATUZ
4. HEGATSEI ESKER

E) ZER JATEN DUT?

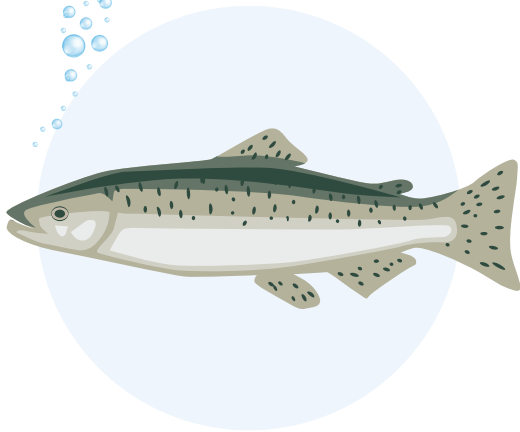
1. PLANKTONA ETA ARRAIN ARRAUTZAK
2. ARRAIN ARRAUTZAK ETA ALGAK
3. ALGAK ETA KRUSTAZEO TXIKIAK
4. KRUSTAZEO TXIKIAK ETA PLANKTONA

F) ESALDI HAUTETAIK, ZEIN DA EGIA?

1. DENAK GARA POZOINTSUAK ETA OSO ARRISKUTSUAK
2. DENAK GARA POZOINTSUAK, BAINA BAKARRIK BATZUK ARRISKUTSUAK
3. BAKARRIK GUTAKO BATZUK POZOINTSUAK GARA
4. GUTAKO BAT ERE EZ DA ARRISKUTSUA

ANIMALIAK EZAGUTZEN

IZOKINA

A) ZER NOLAKO ANIMALIA NAIZ?

- 1.UGAZTUNA
- 2.ARRAINA
- 3.MOLUSKUA
- 4.KRUSTAZEOA

B) NON JAIO NINTZEN?

- 1.NORVEGIAKO IBAI BATEAN
- 2.IPAR ATLANTIKOKO OZEANOAN
- 3.HEGO ATLANTIKOKO OZEANOAN
- 4.EUSKAL HERRIKO IBAI BATEAN

C) ZENBAT ARRAUTZA UTZ DITZAKE AMAK HABIA BAKOITZEAN?

- 1.HAMAR BAT GUTXI GORA BERA
- 2.EHUN ETA BERREHUN ARTEAN
- 3.BOSTEHUN INGURU
- 4.MILA BAINO GEHIAGO

D) ZEIN DA GEZURRA? NIRE GORPUTZA...

- 1.ARROSA-LARANJA KOLOREKOA DA BARRUTIK.
- 2.EZKATAZ DAGO ESTALITA.
- 3.LUZE DA.
- 4.AHOA ESTUA DU.

E) JAIOBERRIA NINTZENEAN ZER JATEN NUEN?

- 1.TXIPIROIAK ETA UR-INTSEKTUAK
- 2.UR-INTSEKTUAK ETA KRUSTAZEOAK
- 3.KRUSTAZEOAK ETA ARRAINAK
- 4.ARRAINAK ETA TXIPIROIAK

F) BOROBILDU EGIA DIREN ESALDI GUZTIAK...

- 1.GUTAKO ASKO JAIO GAREN IBAI BERDINERA BUELTATZEN GARA.
- 2.UR HOTZAK ETA OXIGENO GUTXIREKIN DITUT GUSTOKO.
- 3.AMUARRAINA NIRE URRUNEKO SENIDEA DA.
- 4.ITSASORA NOA ARRANTZAN IKASTERA.

ANIMALIAK EZAGUTZEN ITSAS ANIMALIAK

ERANTZUNAK

ITSAS ZALDIA

A) 2 B) 3 C) 4 D) 1 E) 1 F) 4

ITSAS IZARRA

A) 3 B) 3 C) 4 D) 4 E) 1 F) 2

IZURDEA

A) 1 B) 4 C) 2 D) 4 E) 4 F) 3

MARMOKA

A) 4 B) 2 C) 3 D) 3 E) 1 F) 2

IZOKINA

A) 2 B) 1 C) 3 D) 4 E) 2 F) 1, 3

ANIMALIAK EZAGUTZEN
MUNDUKO ANIMALIAK

GALDERAK

Konta Kontari

ANIMALIAK EZAGUTZEN

KOALA

A) NON JAIO NINTZEN?

1. ZELANDA BERRIAN
2. INDIAN
3. AUSTRALIAN
4. TXINAN

B) ZEIN TAMAINAKO ANIMALIA NAIZ?

1. ZOMORROA BEZAIN TXIKIA
2. TXAKUR ERTAIN BATEN TAMAINAKOA
3. ZALDI BATEN TAMAINAKOA
4. ELEFANTEA BEZAIN HANDIA

C) ZEIN DA GEZURRA?

1. SUDUR HANDIA DUT
2. ONDO IKUSTEN DUT
3. USAIMEN GARATUA DAUKAT
4. EZ DUT BUZTANIK

D) NON PASATZEN DUT NIRE BIZITZAREN DENBORA GEHIENA?

1. BELARDIETAN
2. KOBAZULOETAN
3. ZUHAITZETAN
4. MENDI GARAIETAN

E) BOROBILDU EGIA DEN ESALDIA:

1. GEHIEN BAT BELARRA JATEN DUT
2. GEHIEN BAT HARAGIZ ELIKATZEN NAIZ
3. BANBU HOSTOAK DITUT GUSTOKOAK
4. LOREAK DITUT GUSTOKOAK

F) ZENBAT ORDU EGITEN DITUT LO EGUNEAN?

1. BOST ORDU
2. HAMAR ORDU
3. HAMABOST ORDU
4. HOGEI ORDU

ANIMALIAK EZAGUTZEN

PANDA HANDIA

A) ZER NOLAKO ANIMALIA NAIZ?

1. ARRAINA
2. UGAZTUNA
3. NARRASTARIA
4. INTSEKTUA

B) NON DUT NIRE JATORRIA?

1. AUSTRALIAN
2. INDIAN
3. VIETNAMEN
4. TXINAN

C) NIRE ITXURARI DAGOKIONEZ, ZEIN DA GEZURRA?

1. SEI ATZAMAR DITUT
2. BEGI HANDIAK DITUT
3. GIZENA NAIZ
4. INDARTSUA NAIZ

D) QUINGLING ESPEZIA...

1. KOLORE BELTZAKOA DA
2. OREKA TXAKARRA DAUKA ZUHAITZEN GAINEAN
3. GIZENA DA
4. BESTE PANDAK BAINO TXIKIAGOA DA

E) NOLAKOA DA NIRE ELIKATZE-OHITURA?

1. GEHIEN BAT BELARRA JATEN DUT
2. EGUNEAN 10KG JANARI HARTZEN DUT
3. GEHIEN BAT HARAGIA JATEN DUT
4. EUKALIPTO HOSTOAK DIRA NIRE GOGOKOENAK

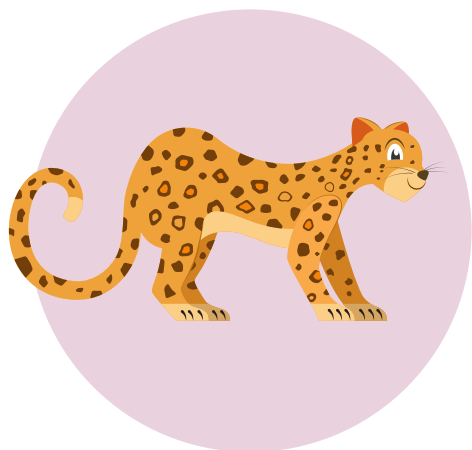
F) ZEIN DA GEZURRA?

1. GEHIENETAN TALDE HANDIETAN BIZI NAIZ
2. EGUZKITAN JARTZEA ETA LO EGITEA PILA GUSTATZEN ZAIT
3. NEGUAN KOBALUZORA NOA LOTARA UDABERRIA IRITSI ARTE
4. MENDIALDEETAN BIZI NAIZ

ANIMALIAK EZAGUTZEN

JAGUARRA

A) ZEIN KONTINENTEAN BIZI NAIZ?

1. AFRIKAN
2. ASIAN
3. AMERIKAN
4. EUROPAN

B) ZEIN DA NIRE BIZI-EREMUA?

1. BASAMORTUAK
2. OIHANAK
3. MENDI GARAIK
4. SABANAK

C) ZEIN MOTATAKO ANIMALIA NAIZ?

1. NARRASTARIA
2. FELIDOA
3. KANIDOA
4. HAUSNARKARIA

D) ZEIN DA GEZURRA? NIRE GORPUTZAN...

1. SABLEKO AZALA ILUNAGOA IZATEN DA.
2. ORBAN PILA DITUT.
3. BUZTAN LUZEA DUT ATZEKALDEAN.
4. NIRE AZALA BELTZA IZAN DAITEKE.

E) ZEIN DA GEZURRA?

1. HOZKADA INDARTSUA DAUKAT
2. URA BELDURRA EMATEN DIT
3. ANIMALIA BAKARTIA NAIZ
4. TXIKIA NINTZENEAN EHIZAN IKASI NUEN

F) NIRE FAMILIAN...

1. KATUAK, LEHIOAK ETA PANTERAK AHAIDEAK DITUT.
2. HAMAR ANAI-ARREBA BAINO GEHIAGO GARA.
3. KANADATIK ARGENTINARAINO HEDATUA DAGO.
4. OHIKOA DA ARRANTZAN IKASTEA.

ANIMALIAK EZAGUTZEN

HIPOPOTAMOA

A) NON BIZI NAIZ?

1. ASIAKO HAINBAT IBAIETAN
2. AMERIKAKO AINTZIRETAN
3. AFRIKAKO IBAI ETA AINTZIRETAN
4. AUSTRALIAKO ITSASOETAN

B) ZENBAT KILOGRAMO PISATU DITZAKET?

1. EHUN KILOGRAMO
2. EHUN ETA BERREHUN KILOGRAMO ARTEAN
3. BOSTEHUN KILOGRAMO INGURU
4. MILA KILOGRAMO BAINO GEHIAGO

C) NIRE ITXURARI DAGOKIONEZ, ZEIN DA GEZURRA?

1. AZAL LAKARRA DUT
2. AHO ZABALA DUT
3. HANKA MOTZAK DITUT
4. BEGI ETA BELARRI TXIKIAK DITUT

D) ZEIN OHITURA DUT?

1. GOIZEAN BELARRA JATERA NOA URETATIK KANPO
2. URAN EMATEN DUT GAUAREN DENBORA GEHIENA
3. DENBORA LUZEA PASATZEN DUT URETATIK KANPO
4. ILUNTZEAN LEHORRERA NOA JANARI BILA

E) ZEIN NOLAKO TALDEETAN BIZI NAIZ?

1. ANIMALIA BAKARTIA NAIZ
2. FAMILIAREKIN BIZI NAIZ TALDE TXIKI BATEAN
3. TALDE HANDIAK OSATZEN DITUGU, BERROGEI LAGUN INGURUKOAK
4. TALDE ERRALDOIAK OSATZEN DITUGU, BERREHUN LAGUNEKOAK

F) BOROBILDU EGIA DIREN ESALDI GUZTIAK:

1. ANIMALIA TRAKETSA NAIZ
2. ANIMALIA INDARTSUA NAIZ
3. LEHORREKO ANIMALIA NAIZ
4. ANIMALIA ERDI-URTARRA NAIZ

ANIMALIAK EZAGUTZEN

PIGUINOA

A) ZER NOLAKO ANIMALIA NAIZ?

1. ITSAS UGAZTUNA
2. ITSAS ARRAINA
3. ITSAS KRUSTAZEOA
4. ITSAS HEGAZTIA

B) NOLAKOA DA DIRE ITXURA?

1. HANKA LUZEAK ETA ISATSA MOTZA DUT
2. LUMA ZURI-BELTZAK ETA MOKO ERKINA DUT
3. HANKA MOTZAK ETA LUMA ZURI-BELTZAK DITUT
4. ISATSA LUZEA ETA MOKO SENDOA DUT

C) NON JAIO NINTZEN?

1. ZELANDA BERRIAN
2. AUSTRALIAN
3. HEGOAFRIKAN
4. ARGENTINAN

D) ZEIN DA GEZURRA?

1. IGELARI AZKARRA NAIZ
2. IA BIZITZA GEHIENA URAN EMATEN DUT
3. LEHORREAN TRAKETSA NAIZ
4. EZIN DUT HEGAN EGIN

E) ZERTAZ ELIKATZEN NAIZ?

1. ARRAINAK, TXIPIROIAK ETA UR-INTSEKTUAK
2. KRILL, ARRAINAK ETA KRUSTAZEOAK
3. TXIPIROIAK ETA KRUSTAZEOAK
4. KRILL, ARRAINAK ETA TXIPIROIAK

F) BOROBILDU EGIA DIREN ESALDI GUZTIAK:

1. AITAK ERRUN ZUEN NIRE ARRAUTZA
2. PINGUINO TXIKIENAK GUNE BEROETAN BIZI DIRA
3. ANIMALIA BAKARTIAK GARA
4. MUNDU OSOAN ZABALDUTA GAUDE

ANIMALIAK EZAGUTZEN

JIRAFa

A) ZER NOLAKO ANIMALIA NAIZ?

- 1.UGAZTUNA
- 2.ARRAINA
- 3.HEGAZTIA
- 4.NARRASTARIA

B) NON BIZI NAITEKE?

- 1.SABANETAN BAKARRIK AURKITZEN NAUZU
- 2.ASIAN ETA AFRIKAN BIZI GARA
- 3.SABANAK, BELARDIAK ETA BASO IREKIETAN BIZI NAITEKE
- 4.BELARDIETAN ETA BASO ITXIETAN BIZI GARA

C) NOLAKOAK IZAN ZIREN NIRE JAIOTZA ETA LEHEN URTEAK?

BOROBILDU GEZURRA DEN ESALDIA

- 1.BEDERATZI HILABETE PASA NITUEN AMATXOREN SABELEAN JAIO BAINO LEHEN
- 2.JAIO ETA ORDU GUTXIRA KORRIKA EGITEKO PREST NEGOEN
- 3.OSO AZKAR HAZI NINTZEN
- 4.LEHENGO URTEETAN AMA ETA AHAIDEEKIN BIZI NINTZEN

D) NIRE ELIKADURARI BURUZ... ZEIN DA EGIA?

- 1.OROJALEA NAIZ
- 2.HOSTOAK ETA INTSEKTU TXIKIAK JATEN DITUT
- 3.UR GUTXI EDATEN DUT
- 4.AKAZIAK DITUT GUSTOKOAK

E) NOLAKOA DA NIRE ITXURA?

- 1.ORBAN MARROI-LARANJAK ETA HANKA LUZEAK DITUT
- 2.PISUTSUA NAIZ ETA BEGI TXIKIAK DITUT
- 3.HANKA LUZEAK ETA MIHI ARROSA DAUKAT
- 4.LEPO MOTZA DUT ETA BOST METRO NEURTZEN DITUT

F) BOROBILDU EGIA DIREN ESALDI GUZTIAK...

- 1.KOLORETAN IKUSTEN DUT
- 2.IKUSMEN ETA ENTZUMEN KASKARRAK DITUT
- 3.LO ASKO EGITEN DUT
- 4.ADAR ITXURAKO BI TONTOR TXIKIAK DITUT BURUAN

ANIMALIAK EZAGUTZEN MUNDUKO ANIMALIAK

ERANTZUNAK

KOALA

A) 3 B) 2 C) 2 D) 3 E) 1 F) 4

PANDA HANDIA

A) 2 B) 4 C) 2 D) 4 E) 1 F) 1

JAGUARRA

A) 3 B) 2 C) 2 D) 1 E) 2 F) 1

HIPOPOTAMOA

A) 3 B) 4 C) 1 D) 4 E) 3 F) 2, 4

PINGUINO ENPERADOREA

A) 4 B) 3 C) 1 D) 2 E) 4 F) 1, 2

JIRAFa

A) 1 B) 3 C) 1 D) 4 E) 1 F) 1, 4

Konta Kontari

ANIMALIAK EZAGUTZEN
BASOKO ANIMALIAK

GALDERAK

Konta Kontari

ANIMALIAK EZAGUTZEN

HONTZA

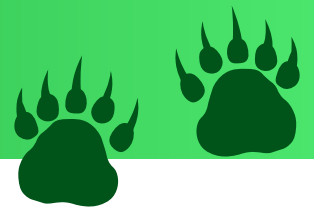
ANIMALIAK EZAGUTZEN

OREINA

ANIMALIAK EZAGUTZEN

HARTZA

ANIMALIAK EZAGUTZEN

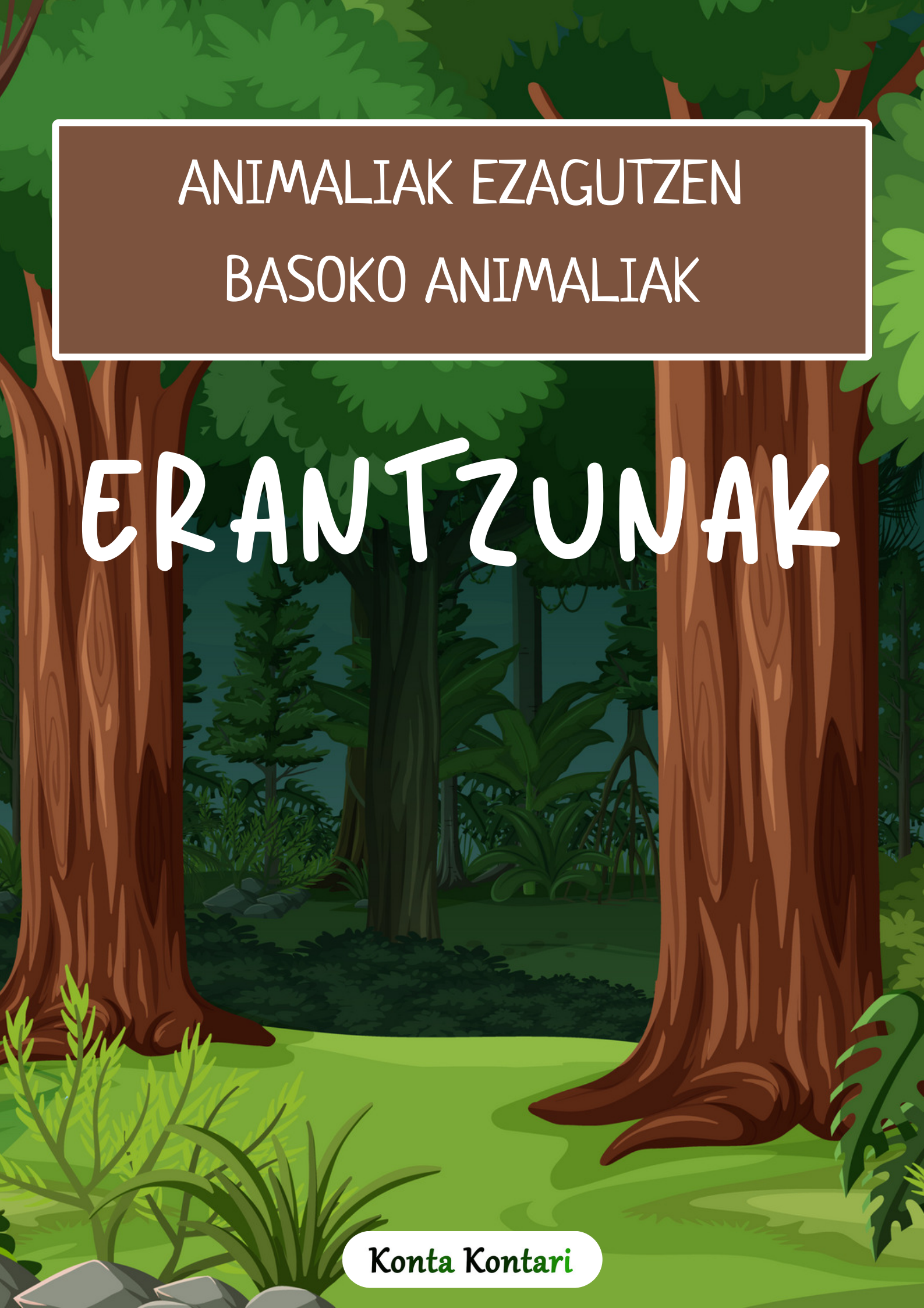
URTXINTXA

ANIMALIAK EZAGUTZEN

OKILA

ANIMALIAK EZAGUTZEN
BASOKO ANIMALIAK

ERANTZUNAK

Konta Kontari

ANIMALIAK EZAGUTZEN
INTSEKTUAK

GALDERAK

Konta Kontari

ANIMALIAK EZAGUTZEN

MANTANGORRIA

ANIMALIAK EZAGUTZEN

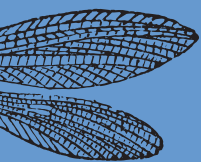
ERLEA

ANIMALIAK EZAGUTZEN

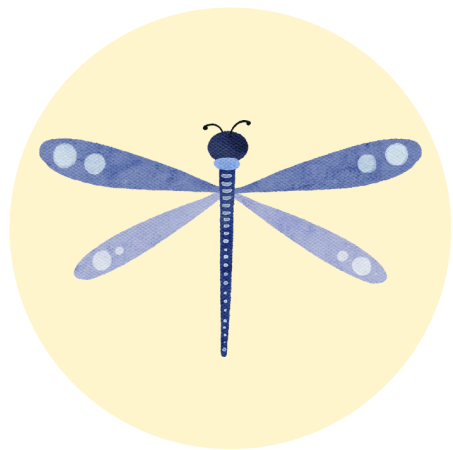
TXIMELETA

ANIMALIAK EZAGUTZEN

SORGIN-ORRATZA

ANIMALIAK EZAGUTZEN
INTSEKTUAK

ERANTZUNAK

Konta Kontari

BASERRIKO ANIMALIAK

BASERRIKO ANIMALIEN BILDUMA

<https://youtu.be/3sl3D90k3zw>

ARDIA

https://youtu.be/ef_bkJqEDdE

BEHIA

<https://youtu.be/2n-6uMK5Ho>

KATUA

<https://youtu.be/SbC5cdS5BTY>

POTTOKA

<https://youtu.be/6OthPrscE80>

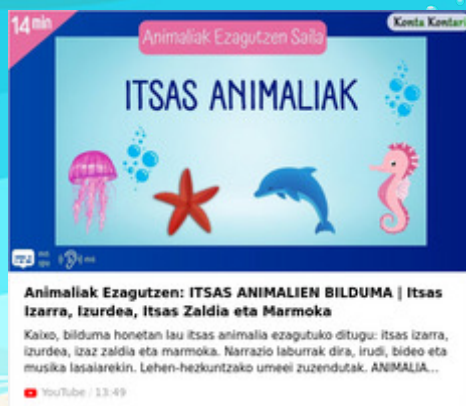

TXERRIA

<https://youtu.be/uB1RNYK86HY>

Konta Kontari

ITSAS ANIMALIAK

ITSAS ANIMALIEN BILDUMA

<https://youtu.be/nit5-E3fbHw>

ITSAS ZALDIA

<https://youtu.be/ofjXi3H8dKM>

ITSAS IZARRA

https://youtu.be/ah7mCRg_QIU

IZURDEA

<https://youtu.be/aJq2wBGKP04>

MARMOKA

<https://youtu.be/AbjEtpVX77c>

IZOKINA

https://youtu.be/2FD3l_gjVkw

Konta Kontari

MUNDUKO ANIMALIAK

MUNDUKO ANIMALIEN BILDUMA

<https://youtu.be/nit5-E3fbHw>

KOALA

<https://youtu.be/CgR4642Daul>

PANDA HANDIA

<https://youtu.be/AsGWnRpbNp8>

JAGUARRA

https://youtu.be/Z5h1Le_9Z9g

HIPOPOTAMOA

<https://youtu.be/BYnaxOn2wJ0>

PINGUINO ENPERADOREA

<https://youtu.be/KqFB-w8riSA>

JIRAFa

<https://youtu.be/DvqYfUFaYfi>

Kontu Kontari

BASOKO ANIMALIAK

MUNDUKO ANINMALIEN BILDUMA

<https://youtu.be/Mk4kDCgZhnl>

HONTZA

<https://youtu.be/ZDK3RSbVW98>

OREINA

<https://youtu.be/pf2LeZ7mer0>

HARTZA

https://youtu.be/Cnm_sngVow

URTXINTXA

<https://youtu.be/g1tH2sPHadw>

OKILA

<https://youtu.be/FugaV-4ClbY>

Konta Kontari

INTSEKTUAK

TXIMELETA

<https://youtu.be/WjixZFLD-W4>

MANTANGORRIA

<https://youtu.be/DOA5MZ-R4oQ>

ERLEA

<https://youtu.be/O1XENOKyhqo>

Konta Kontari